

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fl.
minden következőnél 18 fillér.

Kyiltér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, január 19.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérolk: Politikai pipacsok.
- A t. Ház részvéte.
- Aradi tisztviselők szervezkedése.
- A Balkán-bonyodalom.
- Csendes megnyitó.
- Népgyűlés az adóreform ellen.
- Az aradmegyei adóhivatali tisztviselők közgyűlése.
- Nem lesz tüzerkaszárnya Aradon?
- Embervér a tisztli kardon.
- Steinheilné töredelmes vallomása.
- Lányi leveles ládája.
- Harmincéves háboru Montecarlóval.
- Tüz Prinziuale sátrában.
- Megismételt kísérlet.
- Nagy Sándor dr. az adóreform ellen.
- Tárca: A legnagyobb. Irta: Eötvös Károly.

Politikai pipacsok.

Arad, január 18

(Politikai tudósítónktól.) Bimbózó, feslő ellentétek közepette ült össze, hosszú karácsonyi vakáció után a képviselőház. Mintha az a német szentimentális mondás: Aus dem Augen, aus dem Herz, a politikában érvényesülést találta. Három hete nem látták egymást a képviselők és most azok is, akik egy pártnak tagjai, bizonyos érzésekben annyira ellenkeznek egymással, hogy szinte idegeneknek nézik egymást.

A legközvetlenebb és a legaktuálisabb ellentét az adóreform körül van. A koalíciónak ama tagjai, akik városokat képviselnek, ebben nincsenek egy meggyőződéssel a többiekkel s különösen a miniszterelnökkel. A vidéki városokban s tegnap a főváros-

ban tartott nagygyűlés után ezek a képviselők már kerületeikkel szemben is kötve vannak s kétségtelenül szót emelnek a parlamentben. Azonban, ha ezek valamennyien ellent tudnak állani a kapacitálásnak, a mely már a folyosón kezdetét vette, együttvéve sincsenek annyian, hogy a javaslat sorsára döntően tudnának hatni. Az adóreformból törvény lesz s azt a jövő fogja eldönteni, hogy a valóságban nem fog emelkedni a kereskedők és iparosok adója, — a mint azt a miniszterelnök ünnepiesen kijelentette.

Kirívóbbak az ellentétek a bankkérdés dolgában. A Holló-csoport egyes tagjai vasárnap, tehát a parlamenti vakáció utolsó napján, Marosvásárhelyen meetinget tartottak az önálló bank mellett, ami aligha volt tünető szándék nélkül. Ez a csoport egyelőre nincs megbékülve a kartellbank tervével s nem enged azoknak az érveknek, amelyeket már függetlenségi politikusok is hangoztatnak a bankközösség teljes megszüntetése ellen. A kormány, hir szerint, ebben a küzdelemben a kabinetkérdést viszi a harcba s ha eddig jut a dolog, akkor ezen a nagy nehézségen is tuljut a vegyes érzelmű többségre támaszkodó kormány.

De már erősen láthatók az érzésekben való különválás jelei más irányok szerint. A liberálisoknak elletett, eltemetettnek hitt lelke újra föltámadt és él a politikában. A Ne temere-ügy alkalmat adott arra, hogy

a függetlenségi politikusok a liberális-mus felől szint valljanak. Az alkotmánypártból Návay Lajos, a képviselőház alelnöke, a függetlenségi pártból Halász Lajos és több hajdubeli képviselő a törvényhatóságokban szót emeltek a pápai rendelet ellen, amelyet bizonyára nem hagy felelet, vagy legalább duzzogás nélkül a koalícióból való testvérpárt, a néppárt. De az is kétségtelen, hogy a függetlenségi párt egy része sem ért egyet a Ne temere ellen való tiltakozásban az előbb említettekkel.

Nyomot hagyott az az ellentét, amely Justh Gyulának a nemzetiségi kérdés felől való nyilatkozatai után támadt, különösen a Házelnök és az alkotmánypárt között. Érdekes a megfigyelésre az a féltékenység, amelylyel bizonyos politikusok a Házelnöknek ezt a megnyilatkozását, vagy mint a jövődő belügyminiszterségre való jogcím és igény bejelentését, vagy pedig mint a legközelebbi ellenzék vezérének állásfoglalását fogták föl. Maga a Házelnök különben sietett kijelenteni, hogy se erre, se amarra nem gondol.

Hátra van ezután a katonai kérdések komplexuma s a nagy probléma: a választójog. Vajjon, amig ezekre sor kerül, elhervadnak-e ezek az ellentétek, vagy pedig új szakadásokhoz, új különválásokhoz fognak bokkrétát adni? Az első ülésen bajos volt megítélni. Bizonyos, hogy minden másként fest a vakáció alatt s másként a politikai szezonban. Néhány hét — amelynek keretébe esik különben a király bu-

A legnagyobb.

Irta: Eötvös Károly.

A magyar színművészet világáról beszélünk. Ennek a világnak ki a legnagyobb, legnagyobb hőse? Sok helyütt és sokáig folyt erről a vita, a tusakodás. Most már tul vannak az elmék e kérdésen. Minden elme és minden magyar szív egy meggyőződésre jutott. A legnagyobb az, akinek színművészetünk történetében ez a neve: Blaháné.

A mult század sok nagy, sok fényes alakot szült számunkra, nemzetünk dicsőségére. Az államélet, a költő- és festőművészet, az irodalom, a tudomány, a hősi harcok mezején elsőrangú esillagok gyultak ki a nemzeti élet borongós egén s terjesztették és terjesztik sugaras fényüket nemzedékről-nemzedékre. Másféle munkája, más sikere, más élete, más halála, másnemű dicsősége volt mindegyiknek. Nehéz őket összehasonlítani. Nehéz megmondani, ki volt nagyobb, ki hozott melegebb áldást hazánkra, kinek köszönhet legtöbbet a magyar?

En azt mondom, öten voltak azok, akik egyaránt megérdemelték ezt a szót: a legnagyobb magyar.

Megmondom nevéket is: Széchenyi, Deák, Kossuth, Jókai, Blaháné. Mind elmúlt már. Csak egyet tart még számunkra a gondvisé-

lés: Blaháné. A természetrendje ez. O köztük a legfiatalabb.

Csak ezek után jön nemzetünk többi nagy vezére másodsorban: Wesselényi, Nagy Pál, Berzsenyi, a két Kisfaludy, Vörösmarty, Petőfi, Arany, Andrássy gróf, Munkácsy, Eötvös báró, Tompa. És talán több is még. Különösen leirhatatlan szép magyar zenénk remekműveinek nagy alkotói: Lavotta, Bihari, Csermák, Rózsa-völgyi.

Különös gond, erős figyelem, sok tünődés után alakul meg nálam a meggyőződés arra nézve, nagyjaink közt kit tartok legnagyobb-nak. Ebben én a tökéletes igazságot keresem s nem nyugszom addig, mig épen azt meg nem találom. Egész életemen át alakult meg nálam az a meggyőződés, hogy a mult század legelső magyarja senki más, mint amaz öt dicső alak.

Vannak néhányan, talán sokan is, akik nincsenek velem egy véleményen. Vannak talán, akik Jókait se akarják egy sorban látni Deákkal és Széchenyivel s még kevésbbé talán Blahánét. Igen sokan vannak, akik Vörösmartyt és Aranyt s különösen Petőfit szintén a legdicsőségesebb első sorban látják. Nem perlek velük, az ő meggyőződésük is szép s annak forrása is édes és tiszta. Bíró elé se akarom vinni a dolgot, minthogy most még nincs is erre igaz bíró. Csak a történelem lesz az, más nem is lehet. De én megmaradok a magam meggyőződése mellett szilárdul.

Blaháné tüneményes magyar nagyságának alkotó elemeit nem sorolom föl s nem ismeretem részletekben. Legalább most nem. Nem említem alakját. Sok nagy szépségünk volt s lesz is hozzá hasonló. Nem érintem hangját és zeneképességét, daloló erejét. Hangok és zeneerők rajta kívül is voltak hasonló sikertiek százan és százan. Játékáról s alakításának esodálatos titkairól is hallgathatok. Idegen nemzetek nagy színművésznői közt is sokan voltak, akiket a művészi rajongás föl tudott emelni az ő magasságára. Nálunk is Déryné, Laborfalvi Benke Róza, Hegedűsné megközelítették a maguk idejében az ő hirét, nevét, dicsőségét, hódító kellemét. Még az a báj is, mely mint a fény és meleg a napot, ugy veszi körül egyéniségét, az az egyszerű, eikornyatlan szív és nemes gondolkodás, melyből készül hódító bája, még az is megvolt s meglesz még igen soknál rajta kívül.

Hanem van nagyságának alkotó részei közt egy, mely egyedül való s melyben csak Jókai lehet megfelelő arányban osztályos rokona.

Deák a nagy özönviz után újra megteremtette Magyarországot. Visszaszerezte a nemzetnek alkotmányát, országgyűlését, vármegyéit, királyát, főbb szabadságait s gondolkodásának és művészetének minden szükséges függetlenségét. Csak magyar fővárost nem tudott volna szerezni az országnak.

dapesti látogatása s ezzel kapcsolatosan néhány audiencia is — meg fogja mutatni, hogy mivé fejlődnek a ma még ríktó politikai pipacsok.

A t. Ház részvéte.

A képviselőház ülése.

— Távirati tudósítás. —

Arad, jan. 18.

Hosszas karácsonyi szünet után ma délelőtt tartotta a képviselőház első ülését. Teljes politikai bizonytalanságban oszlott szét a Ház ünnepi pihenésre s ezalatt sem tisztult a helyzet. Mindenki tudta, hogy ma csak formális ülés lesz, melyen a napirendet állapítják meg, de azért zsufolásig megteltek a padsorok. Hátha történik valami? Arról is szóltak hírek, hogy **Wekerle** Sándor érdekes nyilatkozatokat tesz a jövő munkarend dolgában. S nagy esőnd közepette nyitotta meg **Justh Gyula** a tanácskozást.

Azonban nem történt semmi meglepetés. **Wekerle** Sándor szólanul ült a helyén s az elnök csak a holnapi ülés programjáról beszélt. Az egyetlen pikáns hír az volt, hogy **Bizony Ákos** csakugyan lemondott a választójogi bizottsági tagságról. Reá azért haragudtak meg a függetlenségi párton tudvalevőleg, mert a közös bank mellett nyilatkozott Miskolcon.

Az elnöki előterjesztések elején ezt mondotta **Justh Gyula**:

— Az a borzalmas katasztrófa, mely Dél-olaszországban volt, megdöbbentett és mélységes részvétellel töltött el valamennyifünket, akiket a belső rokonszenv sok köteleke fűz az olasz néphez. Erre való tekintettel táviratban fejeztem ki részvéteimet az olasz képviselőház elnöke iránt, aki ezt táviratban megköszönte.

Elnök előterjesztését helyeslően tudomásul vette a Ház. Ezután az elnök elparentálta **Szabó Kálmánt**, az elhunyt debreceni követet s bejelentette, hogy az új választás iránt megtette az intézkedéseket.

Bizony Ákos lemondott a választójogi és igazságügyi bizottsági tagságról. (Helyeslés a függetlenségi párton.)

Az elnöki előterjesztések után **Nagy György** a házszabályok címén kért szót. Eddig 86 interpelláció maradt válasz nélkül. Ez a képviselők köteleességteljesítésének nullifikálása. Szük-

Pedig eléggé dolgozott rajta maga is, buzgó környezete is. A gyámoltalan tudós társaság, a nagypipáju Nemzeti Színház, a barlanglakó Nemzeti Múzeum, a németeszü egyetem, a sok buzgó, de ügyetlen s gyakorlati tapasztalat nélkül való államférfi, a fecesegő országgyűlés s a népoktatásnak és közepoktatásnak száz meg száz szalmaeséplő, zakatoló gépezete — dolgozott, dolgozott, de mind nem tudta volna magyarrá tenni a főváros nyelvét s még kevésbé szívét-lelkét. A Lipótváros, a Dob- és Szereszen-utca megmaradt volna annak, ami azelőtt volt s a német színház, német zene, nemzetközi gajdolás uton-utfélen, tőzsdén, kávéházban, lebujokban, homályos népdalcsarnokokban tovább tenyészett volna buján, ellenhatás nélkül.

Ekkor adta nekünk az isteni gondviselés ingyen jókedvében **Blahánét** ide a fővárosba. Ez volt **Deáknak** s nemzetünknek különös szerencséje. Mily rohamosan terjedt ő általa hazánk fővárosának magyarsága! Mennyi nemzeti kincs támadt itt az ő hangjánál, az ő ragyogó nézésén, az ő lábai nyomán, az ő tiszta, nemes magyar egyéniségén irodalomban, költészetben, nemzeti dalban, színművészeti világunk újra teremtésében!

Ez az érdem egyedül az ő érdeme! Ezért egyike ő az öt legnagyobb magyarnak!

ségesnek látja, hogy a Ház a kormánynak ezt a bűnét-ítélje el.

Jekelfalussy Lajos: Beterjeszti az ujonclétszám megállapításáról s megajánlásáról szóló jelentéseket.

A javaslatokat a véderő bizottsághoz tették át. **Pilisi István**: Majd letárgyaljuk, ha önálló bank lesz! (Nagy zaj.)

Elnök: Következik a jövő ülés napirendjének megállapítása. Holnap mindenekelőtt a megüresedett bizottsági tagokat pótoljuk. Ezután a vasárnapi munkaszünet korlátozásáról szóló jelentést és **Harambasics Ágost** mentelmi ügyét fogják tárgyalni.

Ezzel az ülés végződött is.

Aradi tisztviselők szervezkedése

Róka József felhívása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 19.

Az aradvárosi köz- és magántisztviselők fogyasztási szövetkezete vasárnap délelőtt tartotta alakuló közgyűlését, amelyen minden hivatalból számosan megjelentek. **Róka József** a következő szép beszédben nyitotta azt meg:

(Róka József beszéde.)

— Igen tisztelt Uraim! Sajátságos jelenség az, hogy úgy az államhatalom, mint autonóm-hatóságok a legmesszebbmenő intézkedésekkel igyekeznek az embert fenyegető minden veszedelmet elhárítani. A közegészségügy fölött örökös közhatósági orvosok valóságos műletre kényszerítenék az embert, csak-hogy életét az emberi kor legvégső határáig nyújtsák. De hogy az az egészségtől duzzadó ember megélhessen, arról már édes-keveset törődik valaki. Csak közegészség legyen, de hogy az ép, erős, jó étvágyu ember jól is lakhassék, ez már nem képezi senki gondját. Innét van, hogy a drágaság immár epidemiaszerűleg lépett fel. A piaci árak nemesak évről-évre, de nem nagyot mondog, mikor azt mondom, hogy hétről hétre emelkednek. Van nálunk értelme az uzsoratorvénynek? Nevetséges lenne, ha nem fájdalmasan szomorú volna, ha valaki azt állítaná: van. Ma ma minden élelmiszer a nyereszkesdők kofák és ismétléladók kezébe kerül s a fogyasztó közönség mindennapi szükségleteit merogdrágán vásárolja be. Tehát az élelmiszerekkel és más egyebekkel élelmesebb polgártársaink olyan uzsoráskodást üzhetnek a szabad kereskedelem legnagyobb dícsőségére, amelyet akarnak. Nálunk lisztért, kenyérért, husért, zsírért annyit vesznek, amennyit az elárúsítóknak tetszik. Az állam és a hatóság hallgatnak, a közönség zugolódhatik. És ha ez a rohamos áremelkedés a termelési viszonyokkal valamennyire indokolható volna, az ember még nagynehezen beletörődne a megmáshíthatatlan helyzetbe. De mikor tudjuk, hogy az eladó hatósági ellenőrzés hiányában minden alkalmat kihasznál a vevő kiszípolozására, akkor keressük az okot, hogy tulajdonképen miért tartozik a közönség ezt az élelmiszer-uzsorát tűrni? A felelet erre az, hogy nagyon előre haladtunk a majmolásban, de el vagyunk maradv a bátorságban. Majmoljuk a külföldet; átvettük a hangzatos frázisokat, de nincs bátorságunk azokat a saját szerény viszonyainkra alkalmazni.

Már miért ne lehetne az élelmiszerek árát limitálni? Miért ne lehetne azt megtiltani, hogy városi kofa és más ismét-elárúsító a termelőt felkeresse és a természetet potomáron összevásárolja? Hát a házaló kereskedést nem tiltották el, nem szabályozták a részletre való eladást? Vagy az egészen más! De nem akarok ennél a gondolatnál időzni; mert nemesak a keserűség, hanem más egyéb is elfog, mikor azt látom, hogy a szent szabadság folytonos emlegetése dacára az ember alig vehet lélegzetet, hogy valami paragrafust meg ne sértené; de a kofákat, vagy a mézárásokat megrendszabályozni, az már a modern szabad szellemben ütköznék.

Évek óta figyeljük és túrjuk a helyzetet, mely ahelyett, hogy javulna, mindig rosszabbra fordul. Ha pedig senki sem támogat bennünket, tömörülünk mi magunk és ne engedjük, hogy az élelmi szerekkel sáfárkodók uralják a fogyasztó közönséget.

Nekünk tisztviselőknél kell a kezdeményezést megragadnunk. Ugyanis az élelmiszerek drágasága, ugyiszlóval egyedül a tisztviselőt sújtja. Ennek az a nyomoruságos állapot az oka, hogy az utóbbi évek szociális mozgalmának kizárólag a tisztviselők adják meg az arát. Végeredményében minden drágulás őket sújtja, anélkül, hogy nekünk is volna mivel ellensúlyozni azt. A proletároknak nevezett társadalmi osztály, — mely ma már büszkén nevezi így magát, — segít magán a sztrájkokkal. A gyáros, az iparos és a kereskedő aztán segít magán az ár-emeleléssel. Sőt még a napazámos is behozza az élelem megrágulását. Ebben a circulus vitiosusban csak a tisztviselő fullad meg, aki nem sztrájkolhat és nincs módjában évről-évre magasabb munkabért csikarni ki. Takarékossgal pedig nem segíthet magán, mert hiszen *takarékoskodni* csak annak lehet, akinek módjában volna *tékozolni* is. No ezt a magyar tisztviselőkről még ellenségei sem mondhatják.

Ily körülmények közt tehát nem marad más hátra, mint *szövetségbe lépni*, hogy így vállvetett erővel saját gazdasági gyengeségünkön önmagunk segítsünk — hozzánk méltó tisztességes, de komoly eszközökkel, olyan uton és módon, mely Aradváros tisztviselő testületének ezt a mozgalmát a velünk együttérző közönség előtt rokonszenvesse fogja tenni.

Szíveimből üdvözlöm megjelent kartársaimat. Jó szándéku törekvésünkre és megkezdendő működésünkre Isten áldását kívánom. A közgyűlést megnyitottnak jelentem ki.

A beszéd elhangzása után hosszantartó eljenzés és taps honorálta a pénzügyigazgató törekvéssel telt beszédét, melynek megszüntével elnök kijelenti, hogy a szombaton tartott értekezlet a szövetségnek: „Arad város köz- és magántisztviselőinek és nyugdíjasainak fogyasztási szövetkezete” címet adott, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

(A tisztviselői kar.)

Ezután a tisztikar megválasztása következett, azon sorrendben, melyben a szombati előértekezleten lettek az illetők megválasztva. Elnök **Róka József**, p. ü. igazgató, alelnök **Grén Nándor**, tb. főkapitány, ügyvezető-titkár **Joó Béla** árvaszéki ülnök, jegyző **Kiss Ferenc** tb. közigyám. 40 tagu végrehajtó-bizottság: **Schill József**, m. főjegyző, **Pogonyi Nándor**, ügyész, **Szigety Elek**, m. k. p. ü. számtanácsos, **Szathmáry János**, acsev. főfelügyelő, **Csirke Vilmos**, máv. főfelügyelő, **Goldis László**, szentszéki titkár, **Csorogár Romulusz** igazgató, **Kilényi János**, főszámvevő, **Levieczki Tivadar**, m. árvaszéki ülnök, **Szell Ernő**, postafőnök, **Bottka István**, p. ü. titkár, **Katona Béla**, kultur m. főnök, **Haan Alajos**, folyammérnök, **Miskovits István**, sőtárnok, **Gérecz Károly**, reáliskola tanár, **Lejtényi Sándor**, a gymntanár, **Almási Pál**, isk. igazgató, **Varga Beatrix**, felső leányiskolai tanárnő, **Kádas Aranka**, felső leányiskolai tanárnő, **Szabó István**, mérnök, **Szilágyi György**, tanító, **Visy Ferenc**, v. főpénztáros, **Ribiczey Ferenc**, tsz. bíró, **Bokor Alajos**, mag. tisztv. elnök, **Vass István dr.**, mérnök, **Fried Lipót**, papirgyári hiv. **Bozóki Matyas**, jbiró, **Keckés József**, számellenőr, **Trux Béla**, doh. hivatalnok, **Kohányi Róbert**, nyugdíjas, **Tagányi Gusztáv**, nyugdíjas, **Hesh Béla**, bankhivatalnok, **Domokos Lajos**, bankhivatalnok, **Dániel Géza**, biztosít. hiv., **Panián György**, tsz. irodatiszt, **Magyary László dr.** m. aljegyző, **Abraham Gábor**, m. kiadó, **Szudy Elemér** hírlapíró, **Nagy Károly**, képzői tan., **Kovács Béla**, **Petrovsky Károly**, **Remenyik Géza**, waggongyári mérnök, **Schulde Frigyes**, **Simon Karola**, polg. leányisk. igazgató, **Schmidt János dr.**, tanár, **Schelli Mátyás**, tisztartó, **Ribiczey Ferenc**, kir. törv. bíró, **Sztegena Andor**, áll. isk. tan., **Tumó Lajos**, **Lászka Ferenc**, v. irnok.

(A többi határozatok.)

Ennek megtörténte után elnök felkéri **Joó Béla** szöv. titkárt, hogy a már megszerkesztett szabályokat olvassa fel, melynek minden egyes pontja bírálat tárgyává tétetett. Különösen az üzletekben felfüggesztendő árjegyzékről és az igazoló jegyek körüli eljárásoknál voltak nagyobb viták, amelyet végül első ízben **Berecz Károly** rendőrkapitány akkép oldott meg, hogy az árjegyzék az üzletben a pénztári fiókban mindig kéznél tartandó, még a másik ízben pedig **Kiss Ferenc** jegyző érvelése lett elfo-

gadva, ki appellált a hódmezővásárhelyi ügy-
nemű intézmény ebbeli intézkedéseire.

A szabályrendelet letárgyalása után azt
több helyt módosítva a közgyűlés egyhangulag
elfogadta s elnök azt szabályrendeletnek dek-
larálta.

Határozat hozott, hogy egy év lesz kö-
rözve minden hivatalban s a belépni szándé-
kozók, vagyis a szabályrendeletet elfogadók sa-
ját aláírásukkal kötelezik magukat a szabály-
rendeletben megjelölt dolgokra, amely alkalom-
mal még minden egyes tag egyszer s minden-
korra 20 fillért fizet a szükséges nyomtatvá-
nyok beszerzése céljaira.

Elnök köszönet nyilváníttása után, annak él-
jenzésével a közgyűlés 12 óra után véget ért.

Csendes megnyitó.

Wekerle kapacitál.

— Fővárosi tudósítókól! —

Arad, január 19.

Gyanusan melancholikus hangulat-
ban nyitlak meg ma a parlament ka-
pui. A politikai életnek a szünet alatt
habzó hullámai diplomáciai pontos-
sággal ültek el a mai napra. Az adó-
reform ellen keletkezett országos moz-
galomból hoztak magukkal benyomá-
sokat a vidékről érkezett képviselők,
akik örülnek, hogy ennek a hangjá-
nál nem hallatszik a harei zaj, me-
lyet a bankkérdésben előre bejelentet-
tek Hollóék Marosvásárhelyen.

Ma érkezett hireink ezek:

A képviselőház ügyrendje.

A képviselőház holnap elsősorban a meg-
üresedett bizottsági helyeket tölti be, azután
több kisebb kereskedelmi javaslatot fog tár-
gyalni. Sorra kerül továbbá Harambasics Ágost
képviselő mentelmi ügye. Az adóreform tárgya-
lására csak szerdán, vagy csütörtökön fog a sor
kerülni.

Az adóreform körül.

A képviselőház mai első ülésén szokatlanul
nagy számban jelentek meg a képviselők. A
folyosón nagyon élénk volt a hangulat és egyet-
len egy jelenet sem mutatta, hogy a Ház vál-
ság előtt állana. A képviselők vidáman üdvö-
zölték egymást és a miniszterek is jókedvűek-
nek látszottak. Ülés után újra megélénkült a
folyosó, ezúttal azonban már politikáról is esett
szó, még pedig az adóreformról. A városi kép-
viselőknek erős kifogásaik voltak az adójavas-
latok ellen. Előadták, hogy az ipari és keres-
kedői körökben nagy az izgatottság és elkese-
redés a javaslatok ellen. Kivált a kereskedők
elégedetlenkednek.

Leghevesebben Sándor Pál tüzelt az adó-
reform ellen, de Polónyi Géza is nagy szenve-
delemmel agitált ellene. Az egyik csoporthoz
odalepett Wekerle miniszterelnök és a követ-
kezőket mondotta:

— Nem értem, minek okoskodtak és
minek tüzeltek az adóreform ellen. Ki fogom
mutatni, hogy senki sem fog többet fizetni
a reform után, mint amennyit eddig fizetett.

A képviselők egy része nem osztozott
a miniszterelnök felfogásában és előre látható,
hogy a pártértekezleteken és a Házban is na-
gyobb vita lesz a javaslat tárgyalásánál.

Andrássy Bécsben

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ma
delátán Bécsbe utazott. Holnap külön kihallga-
táson fog megjelenni a királynál.

A király Budapesten.

Bécsből jelentik: A király január 25. és
28-ika között Budapestre érkezik és általános
kihallgatásokat fog adni. Nagyobb jelentősége

van azon hirnek, hogy Kossuth Ferenc keres-
delemügyi miniszter, aki betegsége miatt nem
utazhatott Bécsbe, most Budapesten valószínű-
leg megjelenhet a király előtt. Valószínű, hogy
ez alkalommal fogadja a király a képviselőház
elnökségét, mely a Ház újévi szerenese kivána-
it fogja kifejezni.

Tavaszaal nem ülésezik a delegáció

Bécsből jelentik: A jövő évi közös költ-
ségvetés előkészítésének munkálatait felfüg-
gesztették. Részint, mert nem látszanak vilá-
gosan a hadügyi költségvetés keretei, részint
pedig, mivel az eredetileg májusra tervezett
ülésszakot őszre halasztották el.

A debreceni választás.

Debrecenből jelentik: A Szabó Kálmán
elhunytával megüresedett harmadik kerület
mandátumának elnyeréséért nagy küzdelem
folyik Csanak János, a függetlenségi párt hi-
vatalos jelöltje és Dégenfold József gróf kö-
zött. A hivatalos jelölt támogatására vasárnap
a függetlenségi párt harmincöt tagja ment le
Batthyány Tivadar gróf és Holló Lajos veze-
tése alatt.

A képviselőket ünnepélyesen fogadták. A
népgyűlésen, amelyet Apponyi Samu pártelnök
nyitott meg, felszólaltak Batthyány és Holló,
kik mindketten az önálló bankról beszéltek és
annak felállítását követelték. Csanak képvise-
lőjelölt szintén az önálló bank hívének vallotta
magát.

Holló beszédében rendkívül fontosnak mon-
dotta a debreceni kerület megszerzését. Szerinte
itt küzdi esatáját a régi rendszer az újjal és
ismét le akarja győzni a függetlenségi gon-
dolatot.

A gyűlésen még több képviselő mondott
beszédet.

Függetlenségiék az önálló bankért.

A marosvásárhelyi függetlenségi és 48-as
párt az önálló magyar nemzeti bank érdekében
népgyűlést tartott, amelyen a vármegyei füg-
getlenségi pártok küldöttségileg képviseltették
magukat és amelyen nagyszámu közönség is
részt vett. A központ képviseletében Lovász
Márton képviselő jelent meg, megjelent to-
vábbá Bedőházy János és Fenyvesi Soma, a
város képviselői, Ugron Gábor főispán. Petri
Zsigmond elnök üdvözlö a központ kiküldöttjét
és hangsúlyozza, hogy a gyűlés célja állást
foglalni az önálló bank mellett. Szakács Péter
pártelnök a következő határozati javaslatot
ajánlja elfogadásra:

„A marosvásárhelyi függetlenségi és 48-as
párt az önálló magyar jegybanknak a törvény-
ben biztosított időben való felállítását a gazda-
sági függetlenség első és elengedhetlen kellé-
kének tartja. A bank felállításához, mint régi
és sarkalatos program pont megvalósításához ra-
gaszkodik és e cél elérésére irányuló működé-
sében szeretett vezérért, Kossuth Ferencet rendit-
hetetlenül támogatja és elvárja, hogy a vezér-
lete alatt álló parlamenti többséggel a függet-
lenségi programot megvalósítsa.”

Kimondták, hogy az előterjesztett határo-
zati javaslatot elfogadják és az ország összes
függetlenségi pártjaival közlik.

MULATSÁGOK.

(=) Teaeztély hangversennyel. Az Aradi
Könyvnyomdászok Szakegyesülete, mint meg-
úrtuk, folyó hó 24-én (vasárnap) este 8 órakor
tartja meg teaeztélyét. A rendezőség a közön-
ség szórakozására szebbnél-szebb programszá-
mokkal gondoskodik. Így az estélyen közremű-
ködik a „Gutenbergt-dalkör” is, amelynek
énekelőadását magánszámok fogják tartani.
A műsor után pedig tánc lesz. Az estélyen
vendégek szívesen láttatnak. Egy tea 60 fillér.

Az aradmegyei adóhivatali tisztviselők közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Az adóhivatali tisztviselők aradmegyei szer-
vezete vasárnap délután tartotta élénk részvét
mellett közgyűlését.

Az ülést ifj. Schweigert Péter állampénz-
tári főtiszt vezette mint elnök, a jegyzőkönyvet
Szántó János állampénztári tiszt vezette.

Nagy elégedetlenség nyilatkozott meg az
ülésen azért, mert míg a többi tisztviselők stá-
tusa már az 1909. évi költségvetés keretében
végleg teljesen rendezett, az adóhivatalokat
illetőleg ez csak felig történt s még csak a
további rendezés fix ideje sem állapított meg;
így ők jövődő sorsukat illetőleg a legnagyobb
bizonytalanságban vannak.

Hosszu évek során át mellőztetett e derék
tisztikar s így méltán remélhette, hogy most,
az általános statusrendezéskor régi sérelmei orv-
solva lesznek, de nem úgy történt. A türelmé-
ben és folytonos mellőzésben már kifáradt és
feletté elkésérített adóhivatali tisztikar mást
már nem tehetvén, a tavalyi év folyamán szün-
tén szervezkedett és megalkotta Országos Egye-
sületét, melynek legtevékenyebb vidéki szerve-
zete az aradi.

Ez a szervezet tegnapi közgyűlésén az
Országos Egyesület folyó év február 14-én
Budapestten tartandó országos közgyűlésén meg-
vitatandó tárgyalási anyagot vitatta meg s ke-
szítette elő.

Indítványt dolgozott ki az Orsz. Egyesület
alapszabálymódosítására, a statusrendezés kies-
közlésére az 1910. évi költségvetés keretében,
a szabadságidő rendezésére, a teljes vasárnapi
munkaszünet létesítésére, a szakvizsga nívójá-
nak emelésére, a hivatalok közti hivatalos érint-
kezés egyszerűsítésére és megkönnyítésére, az
elavult hivatali és tiszt elnevezések megváltoz-
tatására, az adóhivatali tisztviselők gyermekekne-
velési alapja jövedelmének fokozása, a vidéki
szervezetek ügyszabálya s azoknak a központ
által leendő dotálása érdekében.

Mindezen jól és szakszerűen megindokolt
indítványokat a közgyűlés helyesléssel fogadta
s az országos közgyűlésen előterjesztendőknak
deklarálta.

Jellemző és a tisztviselői mozgalmaktól né-
mileg eltérő az adóhivataliak mozgalmának irá-
nya, mert ők nem fizetésemelést, csak statusuk-
nak egyforma és méltányos elosztását s evvel
régii sérelmeik helyrehozását kéri. Ok maguk
is tanácskoznak s dolgoznak, hogy anyagi hely-
zetük e javítása a kormánynak minél kevesebbe
kerüljön, vagy minél inkább megtérüljön. Azt
akarják például elérni, hogy a szakvizsga érte-
kének emelésével képzett elemek kerüljen sza-
kukba s az u. n. protekciós kindek és kartársaik
munkájából élőködő, tengődő elemek be-
özönlését meggátolva s a már bentlévő ilyenek-
ket munkára szorítva a folytonos létszámeme-
lés lehetőleg mellőzhető, hogy az úgymenel
egyszerűsítve olesőbbá tétetvén, az így megta-
karítandó költségek legyenek az ő anyagi hely-
zetük fokozottabb javítására fordíthatók.

Egyáltalán dícséretes elvként vonult végig
az egész tanácskozáson, hogy nem csak min-
dent felülről kell és lehet várni, hanem a
tisztviselőknek maguknak is meg kell tenni
mindent, hogy helyzetük javításának előfelté-
teleit megteremtsék. Ez alkalommal választot-
ták meg a szervezet új tisztikarát is.

Tóth Lajos eddigi elnök elfoglaltsága miatt
lemondott az elnökségről s így egyhangulag
elnökké ifj. Schweigert Péter pénztári főtiszt,
titkárrá Szántó János, pénztárnokká Kaba
Gyula pénztári tisztet választattak.

A választmányba Jakab Ignác kisjenői,
Vitalyos Akos buttyini, Kosnó György radnai
pénztárnokok és Csizsér Abel világosi tiszt
küldettek ki.

A számvizsgálói teendőkkel Wolf Géza és
Szabó György pénztári főtisztek bizattak meg.
Az ülésen az aradiak majdnem teljes számmal
megjelentek, képviselve volt a radnai stb. adó-
hivatal, sőt még a csanádmegeyi adóhivatalok
közül a battonyai is Szepessi Mihály pénztári
tiszttel.

Elmaradásukat levélben kimentették a buty-
tyiniak. Az ülést Schweigert elnök a késő esti

órákban rekesztette be, szép szavakkal köszönvén meg tagtársai meleg érdeklődését.

Az országos egyesület február havi közgyűlésén Budapesten a szervezet több kiküldöttel fogja képviselgetni magát.

Lányi levelez ládája.

A Pesti Futár sajtópöre

— Fővárosi tudósítónktól.

Arad, január 19.

Lányi miniszter titokzatos levelez ládájának sajtópöre néhány héttel ezelőtt nagy szenzációt keltett s amint ez ismeretes, felmentéssel végződött. Ma ugyancsak ezzel az ügygel foglalkozott a budapesti törvényszék a panaszos ismét Sieberth Gyula, a vádlott pedig Job Dániel, a Pesti Futár társszerkesztője.

A Pesti Futár — mint fővárosi tudósítónk jelenti — június 28-iki számában azt írta, hogy Sieberth Gyula, Lányi volt titkára, elárulta barátjának, Bíró Aladár újságírónak, hogy egykori gazdája a koalíciót kompromittáló iratokat őriz ládájában. Bíró a titkot elmondta Garai Manónak, a Korbács kiadójának, aki Boda Dezső főkapitányt értesítette a koalíciót fenyegető indiszkrécióról. A főkapitány erre figyelmeztető levelet írt Lányi Bertalannak, aki megköszönte a főkapitány értesítését. A cikk miatt Sieberth Gyula, aki különben sohasem volt Lányi titkára, hanem csak irnoki munkát végzett mellette, sajtópört indított a „Pesti Futár” ellen. A cikket Job Dániel szerkesztő írta, akit a budapesti törvényszéknek Püsztery dr. bíró elnöklete alatt ítélező tanácsa ma vont felelősségre rágalmazás vádjá miatt.

A mai tárgyaláson Sieberth Gyula jogi képviselője, Kovács Pál dr. kijelentette, hogy a cikk egész terjedelmére vonatkozólag nem tartja fenn a vádat. A cikknek csupán arra a részére kérte a bizonyítás kiterjesztését, hogy Sieberth eltulajdonította-e Ugron Gábor állítólagos névjegyet, vagy hogy Lányi megbízásából került-e hozzá a kompromittáló irás.

Tarján Mihály dr. az egész anyagra nézve kéri a bizonyítás elrendelését, mert a cikk egyes kiszakított részleteiből nem lehet elbírálni az ügyet.

A bíróság helyt adott a főmagánvádló kérelmének.

Job Dániel az általános kérdésekre válaszolva kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert közérdekből írta meg a cikket. Megjegyzi, hogy nem úgy értette, mintha Sieberth a névjegyet eltulajdonította volna, hanem a névjegy tartalmát tulajdonította el, ami különben a lényegesen nem változtat.

Az első tanúja volt Lányi Bertalan, volt igazságügyminiszter. Elmondta, hogy Sieberth nem volt titkára, hanem csak bizonyos újságközlemények rendezésével bízta meg. Egyszer Sieberth kérte tőle Ugron Gábor névjegyet, azzal a megokolással, hogy Lengyel Zoltán fel akarja használni a koalíció ellen. Kévéssel utóbb ismét kérte a névjegyet, akkor pedig Ugron Gábor részére. Lányi mindkét esetben megtagadta az irás kiadását s mivel gyanusnak találta Sieberthet, elbocsátotta.

Loránt Dezső újságíró tanuvallomásában elmondta, hogy egy társaskörben találkozott annak idején Lányival, aki felháborodva elmondta, mennyire visszaélt Sieberth a bizalmával. A tanú néhány nappal ezután beszélgetett Lengyel Zoltánnal, aki elmondta, hogy Sieberth fölkinálta neki a névjegyet.

Az elnök: Lengyelnek szüksége volt a névjegyre?

A tanú: Abban az időben Lengyel harcban állott Polónyival és érdektársaival, valószínű tehát, hogy hasznát vehette volna.

A következő tanú Pallay Sándor, Kossuth Ferenc titkára volt. Azt vallotta, hogy Sieberth több ízben fölkereste a függetlenségi pártkörben és a képviselőház folyosóján azzal a kérelemmel, hogy eszközöljön ki részére Sztterényi József államtitkárnál audienciát. Végre teljesítette kérését, bemutatta Sztterényinek Sieberthet, aki ekkor egy, Sztterényit támadó cikket olvasott föl, amire az államtitkár azt válaszolta, hogy nem törődik vele, ha a cikk meg is jelenik.

Hoitsy Pál országgyűlési képviselő elmondta, hogy Sieberth arra kérte, hogy mutassa be Ugron Gábornak. Bemutatta, de egyebet semmit sem tud. Arra sem tud felvilágosítást adni, hogy Sieberthet az önzetlenség vezette-e.

Csajthay Ferenc szerkesztőt is kihallgatták, akinél Siebert szintén megjelent azzal, hogy fontos adatok vannak a kezében. A tanú akkor azt a tanácsot adta Sieberthnek, hogy ne keverdjék botrányba, mert mint állásnélküli embernek, nem lesz hasznára.

Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő elmondta, hogy a szóban lévő névjegyéről tudott, de sohasem látta.

Sieberth Gyula: En szoltam önnek a névjegyéről, vagy ön kérte tőlem?

Lengyel Zoltán: Mindenesetre ön beszélt nekem a névjegyéről, én nem kérhettem, amíg nem tudtam róla.

Kelemen Lajos dr. ügyvédjelölt kihallgatása után a bíróság fölmentette Job Dánielt a vád alól.

A Balkán-bonyodalom.

Megszűnt a török bojkott.

— Tavirati tudósítás —

Arad, január 19.

A Törökországgal való béke perfektiválva van. Megpecsételi ama örvendetes tény, amelyek híre ma jutott el hozzánk, hogy Törökország abbahagyta a bojkott mozgalmat, amely az osztrák és magyar áruknak eddig is rengeteg kárt okozott és a török piacok újra megnyílnak a monarchia áru előtti. Mindez persze nem tetszik Szerbiának, amelyet Aerenthal váratlan sakkhuzása a legnagyobb zavarba ejtett. Kétségbeesett dühében rágalmakat szór a török államférfiak és lapok felé.

Ma érkezett híreink ezek:

Konstantinápolyból jelentik: Az Ausztria-Magyarország ajánlatának elfogadásáról szóló hír még nem érkezett el a török tartományokba. Ahova azonban eljutott, nyilvánvaló meglepetést keltett. A vidéki sajtó az Ausztria-Magyarországgal való mielőbbi végleges megállapodást javasolja. Más jelek is arra mutatnak, hogy a bojkottba belefáradtak. Egyes elszigetelt eseten kívül azonban általánosságban mi sem mutat a bojkott szűnésére, ezt azonban a porta legutóbbi intézkedései után mielőbb bekövetkezőnek vélik, ami a megegyezésről szóló jegyzőkönyv aláírása után jön létre. A remény, hogy a kereskedelmi viszonyok ismét a régebbi alakot fogják öltetni, nem optimisztikus.

Belgrádból jelentik: A szerb lapok azzal vádolják meg a török államférfiakat, hogy Ausztria-Magyarországtól pénzt fogadtak el a monarchia ajánlatának elfogadásáért, sőt a radikális lapok azt mondják, hogy Kiamil pasa nagyvezért Ausztria-Magyarország megvesztegette és hogy az új törökök lapja pénzt fogadott el Pallavicini őrgróf nagykövettől.

Belgrádból jelentik: A szerb kormányválság megoldása nagy nehézségekbe ütközik. A király tegnap két radikálissal tanácskozott, de nem tudott velük megegyezni. Az ó-radikálisok nem hajlandók elvállalni a felelősséget Szerbia külügyi akciójának eredményes megoldásáért.

Konstantinápolyból jelentik: Az összes török lapok értesülése szerint Bulgária újból fegyverkezik és Monasztirban és Janinóban a bandák újból megkezdik tevékenységüket.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Nem lesz tüzérszárnya Aradon?

Honvédiaktanya épül a telken

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 18.

A hosszú betegségnek biztos halál a vége tartja a nép szava. A tüzérlaktanya építési módján és költségeinek fedezésén annyi ideig gondolkoztak az illetékes és nem illetékes tényezők, hogy a hadügyminiszter, aki egyáltalában nem mutatott soha valami nagy kedvet az aradi tüzérlaktanya építéséhez, most végleg elejtette az egész ideát s nem reflektál többé arra, hogy Aradon tüzérlaktanya találjon ott-hont. Ezt ugyan megtehetette volna akkor is, mielőtt még a város drága telkeket szerzett meg a laktanya céljaira s amelyek már eddig is óriási pénzvesztéseket jelentenek, mert a tanács annyira bizott a katonai épület gyors elkészültében, hogy még a szőlőtökeket is kivágatta, nehogy valami időközi jövedelme legyen a városnak belőlük.

A várost még hivatalosan nem értesítette a temesvári hadtestparancsnokság a miniszter megváltozott elhatározásáról, de teljesen beavatott katonai forrásból arról értesítenek bennünket, hogy a hadügyminiszter, tekintettel arra, hogy a katonai s elsősorban a tüzérségi létszám emelése hosszabb időre nem kerül a parlamentek elé, tüzérségi laktanyákat egyáltalában nem épített.

A temesvári hadtestparancsnokság erre való tekintettel már el is rendelte a kisszenthimlői lovastüzéreg laktanyájának átalakítását, melyet eddig csak azért tartottak függőben, mert nem volt eldöntve, vajjon az Aradra helyezendő tüzérezred nem teszi-e fölöslegessé a kisszenthimlői helyőrség fentartását? Mint-hogy azonban Arad nem kap tüzérséget, megmarad Kisszenthimlőn a lovasútog.

A legújabb és a város eddigi számításait teljesen felforgató határozat, a napokban érkezik le hivatalos formában is a temesvári hadtestparancsnoksághoz, ahol azonban már tudnak a kaszárnya létesítés kérdésének erről az említett fordulatáról. Sőt többet is tudnak. A miniszter ugyanis, aki eddig az építkezés perfektiválása elé pénzügyi nehézségeket gördített, ezt az álláspontját továbbra is hangoztatni fogja s kijelenti, hogy nem hajlandó a ferdő-dijakat magasabbra szabni, mint azt az eddigi tárgyalások során tette s nem teljesíti a városnak azt a kérelmét, hogy az építkezési költségek amortizációjának fedezésére szükséges összeget hatvankilencezer koronáról nyolcvanezerre emelje. Ez lesz a formája a kérdés napirendről való levételének, mert nagyon jól tudja, hogy a város csak abban az esetben épít, ha a ferdő-dijak teljesen fedezik a kölcsöntőke évi kamatait. Katonai körökben azonban határozottan tudják, hogy a tüzérlaktanya azért nem épül meg Aradon, mert a tüzérség létszámának emelését még a delegációk őszülése szakára sem tartják tárgyalhatónak s így az új véderő törvény, amely a ferdő-dijak nagyságát is megszabja, egyelőre szintén nem kerülhet törvényhozási elintézésre.

Varjassy Lajos polgármestert megkérdeztük, vajjon van-e tudomása az ügy fentebb vázolt fejleményeiről. A polgármester kijelentette, hogy abszolúte nem hallott döntésről.

Az ügy aktái a hadügyminiszteriumban vannak — mondotta a polgármester — s nem hihető, hogy bárminemű határozatot hozott volna a kérdést illetőleg a hadügyminiszter, mert akkor Barabás Béla feltétlenül értesítette volna őt. Barabást kérte ugyanis, a város nevében a polgármester, hogy a hadügyminisz-

terüel a főrő helyek felemelése iránt járjon közbe s befolyásával hasson oda, hogy a hadügyminiszter kedvezően intézze el Arad város jogos kérelmét.

A polgármester következtetéseiinek logikus voltát nem akarjuk tagadni, de értesüléseinket oly megbízható helyről kaptuk, hogy az egész közönséget érdeklő ügynek ezt a fázisát nyilvánosságra kellett hoznunk.

Abban az esetben, ha a már megvett telkekre nem tűzéraktanya épülne, mint értesülünk, a város mai honvédlaktanya helyett egy újabbat szándékozik építeni. A mait pedig, mely amugy sínes valami megfelelő helyen a felsőleányiskola céljaira akarja felhasználni.

Megjegyzendő, hogy — mint az Aradi Közlöny néhány nappal ezelőtt megírta — a hadvezetőség a temestvári hadtest lovas esapatainak számát a kétszeresére akarja felemelni s ezért vagy a most Temesváron lévő dandárparancsnokság, vagy a szervezendő lovas-hadosztály Aradra helyezését vette tervbe. Nem lehetetlen, hogy ez esetben Aradra helyeztek egy egész huszárezredet s akkor a nagyterjedelmű telkeken erre a célra is lehet laktanyát építeni.

NÉPGYÜLÉS az adóreform ellen.

Fővárosi kereskedők tiltakozása.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, január 19.

Az ország legtekintélyesebb kereskedelmi testületének kezdeményezésére, tegnap délelőtt — mint fővárosi tudósítónk jelenti — a városháza közgyűlési termében tiltakozó népgyűlés volt a tervezett és tárgyalásra kész adóreform ellen. A gyűlésen résztvettek többek közt *Chorin Ferenc, Láncoz Leó* főrendek, *Szapannos István, Vázsonyi Vilmos, Polónyi Géza, Lengyel Zoltán* és *Sándor Pál* képviselők, *Bárczy István dr.* polgármester stb. Az elnöki széket *Hieronymi Károly*, volt kereskedelmi miniszter foglalta el.

Hieronymi rövid beszédben utalt azokra a súlyos következményekre, amelyekkel a tervezett javaslatnak törvényerőre való emelkedése járna. Az adóreform megnehezíti a tőkék gyűjtését és ezzel megakadályozza a kereskedelem és ipar fejlődését, holott az államnak az volna a kötelessége, hogy a kereskedelem és ipar fejlődését elősegítse. Utána *Glückstahl Samu*, az *Omke* ügyésze, majd *Hegedüs Loránt*, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének igazgatója beszéltek és annak hátrányait fejtegették a kereskedőkre és iparosokra nézve.

A népgyűlés nagy lelkesedéssel elfogadott egy határozati javaslatot, melyben a magyar kereskedők, iparosok és gyáriparosok testületei tiltakoznak a tervezett javaslat elfogadása ellen és követelik, hogy a kereseti adó kulcsát három százalékból állapítsák meg, a szolgálati viszonyban levő egyének lakáspénzét, utazási utalványát és pótlékait adómentesítsék, az 1788-ból származó jövedéki büntetőjogot pedig még az adóreform életbelépte előtt ujjal eseréljék fel.

Vázsonyi Vilmos jelentette ki ezután, hogy ebben az országban, ahol a polgárság leggyengébb és a tőke fogyatékos, a városi polgárság ellen indított azt a halálos hadjáratot, melyet az adóreform elfogadása jelent, mindenáron meg kell akadályozni. Beszédében ezután hevesen támadta a kormányt, fejtegette a javaslat hibáit, amelyek a városi polgárságot tönkreteszik. Végül *Bárczy István dr.* polgármester biztosította a népgyűlést a főváros támogatásáról.

Embervér a tisztí kardon.

Éjszakai botrányok Székesfehérvárott.

— Távirati tudósítás. —

Arad, január 19.

Nagy föltűnést keltő véres botrányok színhelye volt vasárnap éjszaka Székesfehérvár néhány kávéháza és utcája. Négy fiatal huszártiszt olyan botrányokat rögtönzött szesztől elkábult állapotában, amilyenre az utóbbi években alig volt példa. A fölháborító eset röviden a következő:

Gróf Vay Artur huszárfőhadnagy, Taaby Kálmán, Schmidt Sándor és Luby Pál honvédhadnagyok a vasárnapra virradó éjjel sorra járták a kávéházakat és mindenütt boirányosan viselkedtek. A Korzó-kávéházban Weisz Hugó könyvelőt Taaby hadnagy fejbesújtotta és a közbelépő kávést karján sebesítették meg. Weisz Hugót a mentők a kórházba szállították. A rendőség az ügyben sürgős átiratot küldött a katonai hatóságokhoz, amelyben szigorú vizsgálatot kért.

A kínos ügy részleteit a következőkben ismertetjük:

„Zsidóvért akarok!”

A tulajdonképpen kávéházi botrány és a vérengzés éjjelután történt. A négy duhajkodó tiszt először a Magyar Király vendéglőbe ment, ahol kitűnően evett-ivott.

A lakmározást azonban már itt is revolverlövésekkel tarkították. Részint az udvaron, részint az étteremben lövöldöztek legalább huszszor. Amikor itt nem találtak olyan embert, akibe veszély nélkül belekóthettek volna, kivonultak az utcára. Eljutottak a *Ligetsorba*, ahol *Lichtenstein Albert* herceg lakik nejével, *Erzsébet Amália* főhercegnővel. Az ő házuk előtt se szünetelt a lövöldözés és a kurjongatás. A tiszturak revolverének egy golyója a főhercegnő szalonjának esillárját érte és az nagy esőrömpöléssel hullt le.

Taaby hadnagy, amikor egy kávéház előtt elhaladtak, beszaladt és a kasziros leánytól paprikát követelt. A leány átadott neki egy csomó paprikát, amire a hadnagy diadalmas arccal kiáltozta:

— Ez ma még egy zsidó szemébe fog kerülni. Ez kiharja még ma egy zsidónak a szemét.

Innét a Korzó-kávéházba mentek, ahova a tisztcsékek ezzel a sokat mondó ordítózással vonultak be:

— Ma még zsidóvért akarunk inni!

Megijedt a revolvertől.

Különösen Taaby hadnagy volt tulságosan hangos és emlegette nagyon a zsidó vért.

Alighogy bementek a Korzó-kávéházba, előállott *Krausz Zsigmond dr.* székesfehérvári ügyvéd és ezt mondta:

— Hogy lehet uriembereknek ilyen botrányt csinálni?

— Kuss — felelte Taaby hadnagy és a kardjához kapott.

Ugyanebben a pillanatban *Krausz dr.* revolvert rántott és a hadnagyra szegte. A helyke tiszt ur ettől megrettent és ezt mondta:

— Zsidó.

— Zsidó, de ur, te nem vagy ur, különben nem csinálnál ilyen skandalumot!

A hadnagy a revolvert látva, nem merte a kardját használni, hanem e szavakkal intézte el a dolgot:

— Neked is szeretném a bajszodat kipödrönni.

— Csak holnap, mert ma nagyon részeg vagyok, öcsém.

Krausz ezzel elment. Vay és Luby utána

mentek és követelték, hogy adjon valami elégtételt a hadnagynak és ne zárkózzék el a lovasgais elégtételadástól.

— Ha a hadnagy bocsánatot kér, akkor legföljebb sajnálkozásomat hajlandó vagyok kifejezni, mondta az ügyvéd.

A két tiszt ezzel visszament a kávéházba, ahol Taaby hadnagy már rettegésben tartotta a kávéház közönségét folytonos fenyegetésével.

Működik a paprika.

Nemsokára ezután Taaby hadnagy megpillantotta az egyik sarokban beszélgető Weisz Hugó könyvelőt. Odalépett hozzá és a markában lévő paprikát feléje tartva, mondta:

— Szagold, zsidó!

A könyvelő ellökte magától a részeg hadnagyt, az pedig kiáltozni kezdett:

— Azonnal szagold meg a paprikát.

— Ilyent uriember nem tesz!

Erre az örvongó hadnagy a paprikát Weisz arcán szétmázolta úgy, hogy jajgatni kezdett, mert a paprika marta a szemét. A többi tisztetek kórusban nevettek a jelenetet. A könyvelő a kávéház sarkába futott és segítségért kiáltozott. Sokan segítségére siettek, de a tisztetek kardjait kirántva, megfélemlítették a közönséget úgy, hogy aki csak tehetett, kifutott a helyiségből.

E közben a folyton átkozódó könyvelőt a tisztetek körüllopták a sarokban.

— Ez nem tisztetekhez méltó eszelekedet, — mondta a könyvelő.

Erre a tisztetek karddal kezdtek hadonászni.

— Vért akarok látni, — kiáltozta Vay gróf és lesujtott a könyvelőre, de az a nála lévő billiárd dáköval fölfogta az ütést.

Ebben a pillanatban a másik hős, Taaby is lesujtott a kardjával, amely Weisz koponyáját behasította és a könyvelőt olöntötte a vér.

Ekkor odalépett *Gárdos Zsigmond*, a kávéház tulajdonosa, aki távozásra szólította föl a duhajkodó tiszteteket. Ők azonban nem zavartatták magukat; a legvérszomjasabb Taaby hadnagy *Gárdost* is karon vágta a kardjával. A két sebesültet *Darányi Ferenc dr.* kórházi orvos kötözte be, akit a szomszédos kávéházból hívtak át.

A tiszt urak azután leültek, hogy tovább mulassanak, miután duhajkodásukkal az összes vendégeket sikerült kiűldözni a helyiségből. A rendőség is tudomást vett a vérengzésről és megjelent a kávéházban *Hübner Imre* rendőrbiztos, aki jegyzőkönyvet akart felvenni a botrányról, de a tisztetek leintették.

— Azt maga nem érti. Nem finácnak való dolog tisztetekkel tárgyalni!

A rendőrbiztos hívására megjelent a 17. honvédszázados, aki jegyzőkönyvet vett föl a tisztetekkel, azután pedig eltávolította őket.

A megtorlás.

Ma reggel néhány katonatiszt végigjárta a székesfehérvári lapok szerkesztőségeit és kijelentették, hogyha megírják a botrányt, akkor az újságíróknak velük gyűlik meg a bajuk. A lapszerkesztők azonban nem ijedtek meg a fenyegetőzéstől; hanem teljes részletességgel megírták a fölháborító botrányt. A mai napon *Lichtenstein herceg* magához kérette *Teleház János* honvéd ezredparancsnokot és *Koch Lajos* a 10. huszárezred parancsnokát, akik kijelentették, hogy a megtévedt tisztetek megfelelő büntetésben részesülnek.

Koch Lajos ezredes különben ezt annak az újságírónak is kijelentette, aki vele ma beszélgetést folytatott a botrányról.

— Ebben a szomorú botrányban teljesen a polgárság mellé állok és gondom lesz rá,

hogy a bűnösök megfelelő büntetésben részesüljenek. Taaby elhelyezéséről már is gondoskodtam. Ot egyelőre Kézdivásárhelyre, onnét Csikszeredára, majd pedig Erdély valamelyik elátkozott helyére tesszük. Különben gondoskodunk róla, hogy hasonló botrány többet elő ne forduljon. Kérem a sajtó igen tisztelt munkásait, nyugtassák meg a polgárságot, hogy ehhez hasonló dolgok többé nem történnek székesfehérváron.

„Egyenruhás banditák.”

▲ súlyosan megsebesült Weisz Hugót, akinek fején mély seb tátong, a kórházban ápolják. Általános a részvét iránta, mert özvegy anyját is ő tartotta el évek óta. Különben a székesfehérvári kereskedelmi csarnokban elhatározták, hogyha Weisz nem gyógyul föl, úgy anyjáról gondoskodnak.

Ma a kórházban két tiszt megjelent Weisznál, hogy lovagias utra tereljék az ügyet Taaby és Vay gróf nevében. Weisz mély megvetéssel nézett végig a segédeken és gyöngé hangon azt mondta:

— *Egyenruhás banditákkal nem állok szóba!*

Városszerte a legnagyobb izgalommal tárgyalják a súlyos botrányt. Különösen Vay gróf ellen nagy a felháborodás, mert ő hasonló duhajkodást már nem egyszer rendezett és szeszesség állapotában többször inzultálta a védtelen embereket. A legközelebbi városi közgyűlésen szóba hozzák az esetet és fölíratot akarnak intézni a honvédelmi miniszterhez, hogy cserélje ki a székesfehérvári ezredek tisztikarát, mert azoktól nincs biztonságban a polgárság. Különben a képviselőházban *Mansdorf Géza* báró képviselő is szóba hozza a botrányt.

Steinheilmé töredelmes vallomása.

Beismerés a cellában.

— Távirati tudósítás. —

Arad, január 18.

Amint mindenki az első perctől kezdve sejtett, érzett, tudott, az a mai napon bebizonyosodott. A tömegosztón ritkán téved. A tömeg az első pillanattól kezdve Steinheilmé tartotta a párisi rémes kettős gyilkosság elkövetőjének és hiába iparkodott ez az asszony-állat a rettenetes gyanút magáról elhárítani, hiába igyekeztek befolyásos barátai kitisztázni a vád alól, a gyanu hozzátapadt, ráfonódott és nem hagyta el többé.

Az új és elfogulatlan vizsgálóbíró kiderítette a rémes tettet összes rugóival és indokai-val, Páris népe megkönnyebbülten lélezkzik fel, a gyilkos pedig megtörve várja büntetését.

A szenzációs fordulatról a következő tudósítást adjuk:

A vizsgálóbíró szombaton újra kihallgatta Steinheilmé és ez alkalommal feltétlen bizonyosságot szerzett arról, hogy az asszony maga volt a gyilkos. Steinheilmé a vizsgálati fogságban egy vele volt asszonynak részletes és kimerítő vallomást tett. Azzal vádolta magát, hogy ő követte el a gyilkosságot és büntársának nevét is megmondta, de ezt egyelőre titokban tartják. Kijelentette, hogy megakart szabadulni férjétől, hogy kezét annak a férfinak adja, akit szeret és aki nagy pénzáldozatokat hozott érte.

Egyedül azonban nem merete a borzasztó tettet elkövetni. Segítőtársat keresett és talált is egyet, akinek nagy pénzt és fényes jövőt ígért. Először csak férjét akarta meggyilkolni, de azután eszébe jutott, hogy ez gyanút keltené és a gyanu elsősorban reá vetődne. Anyját is fel kellett tehát áldoznia, mert senki

sem merete volna a leányt azzal vádolni, hogy saját édesanyját meggyilkolta. Miután tervét megállapította, útiratozott vidéken lakó anyjának, hogy jöjjön Párisba. A szerencsétlen, mit sem sejtő asszony megérkezett, Steinheilmé megtette az előkészületeket a rémes tett elkövetésére. A gyilkosságot megelőző estén férjének és anyjának grogg-ot adott, melybe altatószert tett. Mindketten mélyen elaludtak. Éjfél tájban Steinheilmé beocsátotta segítőtársát és hajnali három órakor történt meg a borzalmas gyilkosság, melyet Steinheilmé ugyszólván teljesen egyedül hajtott végre. Segítőtársa inkább csak bátorította jelenlétével.

Steinheilmé maga tette a hurkot férje nyakára és fojtotta meg ezt. Azután anyjára került a sor. A legkisebb körülmény se kerülte ki figyelmét. Ő maga döntötte fel a tintatartót, hogy így a küzdelem látszatát keltse. Miután anyjával végzett, lefeküdt úgyába és megkötöztette magát büntársával. Az egész tragédia esendben folyt le, pár perc alatt. Nem hiszi, hogy az egész tíz perennél tovább tartott volna.

Tűz Prinzivale sátrában.

Pánik a Nemzeti Színházban.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, január 18.

Ma este a Nemzeti Színház új helyiségében, a volt Népszínházban tűz ütött ki, amely azonban, hála a vasfüggöny és a színpadi zápor precíz működésének, nem okozott nagyobb szerencsétlenséget. A közönség egy része azonban az első lángnyelvek láttára, fejét vesztve rohant ki helyéről a szabadba. A tűz híre rohamosan terjedt a fővárosban. Nemsokára százával állottak az emberek a színház körül, azonban kíváncsiságuk nem nyert kielégítést, mert a rémhírek egyáltalán nem nyertek beigazolást.

A tüzről a következőket jelenti fővárosi tudósítónk:

A Nemzeti Színház ma esti előadásánál tűz támadt, amely könnyen végzetessé válhatott volna s csak a közönség egy részének higgadságán mulott, hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt. A Monna-Vannát adták; az első felvonásnak körülbelül negyed tizkor volt vége. A függönnyt leboocsátották, a közönség tapsolt a szereplőknek, akik két ízben kijöttek a lámpák elé. Midőn az erős tapsra harmadszor is megjelentek, az előfüggöny égni kezdett. A tüzet egy fáklya okozta, melyet a második felvonás sátorjelenetéből a színpadon feledtek. A tüzet rögtön észrevették a színpadon, valamint a közönség körében is. Az ügyelő rögtön leboocsátotta a vasfüggönnyt, amely kifogástalanul működött. A színházi tűzoltóság is akcióba lépett, megnyitotta a zsinórpadról elhelyezett víztartányokat s pillanat múlva bőséges zápor hullott le a színpadra, mely eloltotta a lángokat.

A közönség körében nagy nyugtalanság támadt. Sokan felugrottak, kirohantak a szabadba. Katona rendőrfelügyelő egy páholyból intette nyugalomra a közönséget, melynek azonban csak kis része hallgatott rá és maradt benn. A nyugalom azonban csak akkor állott helyre, amidőn az ügyelő a színpadra lépett és kijelentette, hogy minden rendben van; azonban az előadást nem lehet folytatni, mert a diszletek megrongálódtak. A közönség azonban most már nem akart eltávozni és az előadás folytatását kívánta. Egy része pedig a pénziárt rohanta meg és pénzt követelte

visza. Csupán avval lehetett őket lecsillapítani, hogy a ma váltott jegyek a holaapi előadásra is érvényesek lesznek.

Időközben a főváros egész tűzoltósága nagy apparatussal kivonult, de semmi dolga nem akadt.

A fővárosban ijesztő hírek keltek szárnyra a színház égéséről. Százával rohantak az emberek a színházhoz és csak miután a tűzoltók elvonultak, oszlott szét a néptömeg.

Harmincéves háború Montecarlóval.

Sántha bácsi halála.

— Fővárosi tudósítónktól.

Arad, január 18.

A múlt héten csak egy-két rövid sorocskában parentáltuk el az öreg Sánthát, a Petőfi-galléros fővárosi színészt, aki a minap váratlanul elhunyt egy kórházi vaságyon, utolsó pillantását a havas tetőkre függesztve, míg a lelke bizonyosan ott járt a napfényes Rivierán, a földközi tenger zatirkek hajjai fölött, ahol karsu, fehér vitorlások kószálnak a napsütésben, a mentone-i és a cannesi partok között.

A lapok csak annyit írtak, hogy egy nyugdíjas vén komédiás meghalt. Pedig az öreg Sántha halála nagyobb esemény ennél, sőt talán szenzációs esemény is, mely az egész művelt világot érdekelheti. Mert amikor a koporsóját a földbe leboocsátották, ez körülbelül azt jelentette, hogy egy fejedelemségnek megkegyelmeztek az égi hatalmak s hogy a Damokles-kard, mely állandóan ott lebegett Európa legbájosabb országán, Montecarló fölött, immar ködként szétfoszlott a levegőbe.

Mert amíg Sántha bácsi élt, állandóan veszedelemben forgott az egész, tenyernyi állam: a fejedelem civilisztája, a nagy és előkelő hotelek, a világhírű opera, sőt a gyönyörű narancserdők is, arányok kábita illatukkal ezt az egész tündérországot beillatozzák.

Az öreg Sántha husz év óta mindig csupán egyetlen hajszálnyira állott már attól, hogy a csak hatatlan roulette-rendszert megtalálja. Bár csak szegény színész volt, éveken át zsugorgatott, hogy a nagy játékkermeket személyesen is megnézhesse s épp úgy megjelent Spaaban és Ostendeben, mint Namurban, Nizzában vagy Montecarlóban. És mindig a maga előre megállapított rendszerét játszotta, mely hasonlított a híres aeronauták találmányaihoz; minden pompásan bevált rajta, csak egyetlen hibésről akadt valahol, mely az egész gyönyörű alkotást megrontotta.

De Sántha bácsit nem csüggesztették el a kudarcok: hiszen bizonyos volt benne, hogy ebben az elkéseredett harcban, melyet a vérszomjas játékbancok ellen folytat, végre is ő lesz győztes. Eanek a reménybeli diadalnak szentelte az egész életét, mely testtele volt szöve gazdag és csillogó álmokkal. Ő a megfordítottja volt az ismert sablon-színésznek, aki a színpadon márkikat játszik, de a valóságban egy földhözragadt szegény ember lelkét hordozza a kopott gérokkja alatt. Ő a színpadon a szegény embereket játszotta (vagy a legjobb esetben a matr zokat és az inasokat), de rögtön előkelő márkivá vedlett át, ha a masztilhot az arcáról letörölte.

Most, amikor már oly közel állott hozzá, hogy a holtbiztos nyerő-szisztémát megtalálja, egyszerre csak itt kellett hagynia ezt a lármás játékkermet, amit mi nagyozva életnek nevezünk. És Albert fejedelem ő fensége, a bankárok és a corupier-k, a hájas montecarlói nyárspolgárok, akiknek az egész világ a helyükbe hordja az aranyakat, most bizonyosan megkönnyebbülve felsóhajtának:

— Fántha baci meghalt, most végre nem kell többé attól félni, hogy egy napon ezt az egész paradicsomot kirántják alólunk . . .

Megismételt kísérlet.

Villamosteleg, vagy lóvasuti koncessio?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

A nyár folyamán az *Aradi Közlöny* mutatott rá arra a csendes mozgásra, mely a városi villamos telep létesítése révén nagy darab földterületen keletkezett. Megírta, hogy Arad, ez a kihasználhatatlanul heverő szűz terület egyszerre milyen csábos sziget lett, amelyre különböző vizeken hajóközú vitorlások kötnek ki, érezvén a kedvező szellők csalogató fuvallatát. Hoztak ide még idegen országból is, mint a hogy a vad népeket felkereső ügyes kalmárok szokták, üveggyöngyöt, csillogó köveket, aranyos papírba göngyölt diót, mind-mind cserébe a városi villamosért.

Megírtuk, hogy a nyáron itt járt *Stromszky Sándor* a *Siemens* és *Schuckert* művek budapesti igazgatója, aki tudomással bírván arról, hogy a város és a villamos művek között nehezen jut dűlőre a közvilágítás kérdése, felajánlotta szolgálatkészségét egy városi telep felállítására. Elmondottuk azt is, hogy milyen feltételek mellett lett volna hajlandó a társaság Aradon a több világosságot szétszórni. Sőt mi több, megígértük, hogy ismerve a szives jóindulat eredetét, megteesszük a magunkét a támogatására. Nagy esőnd követte a mozgást. Egész tegnapig hírt sem hallottunk a városi villamos telep olyan módon való létesítéséről, mint azt a *Siemens* és *Schuckert* művek terveztek. A városházán ugyan beszéltek néha napján arról, hogy legjobban szeretnék, ha valami finanszírozó vállalkozó építené fel a telepet, aki bérbe adná aztán a városnak — s több ofélét, de nem vettük komolyan, nem akartunk hisni, hogy a város vezetősége a közgyűlés elé merne állani olyan ajánlattal, mely a villamos telepet ürügyül akarja felhasználni más céloknak kerülő úton történő megvalósítására.

Tegnap azonban *Stromszky Sándor* ismét Aradon tartózkodott s ismét a városi villamos telep iránt érdeklődött. A belügyminiszter legutóbb küldött leiratában ugyanis azt mondotta, hogy figyelmezteti a várost arra, hogy a villamos társasággal kötött szerződés értelmében közeledik a haramlási jog gyakorlásának ideje és nagy körültekintést, óvatosságot ajánl a városi telep létesítésénél. Tehát nem emelt áthághatlan akadályt elébe. Azért úgy látszik a *Siemens* és *Schuckert* művek elérkezettnek látják az időt, hogy ismét megújítsák ajánlatukat, mely szerint ők építenék meg a telepet, azt bérbe veszik a várostól tizenkét esztendőre. A város a befektetett tőkéért amúgy is fizet s ők a szükséges áramot önköltségen szállítják. Közben, csak úgy szórakozásból megveszik a lóvasutat, de azt elhalgatják, hogy mikor már a lóvasut gazdát cserélt egy kis koncesszió meghosszabbításért kopogtatnak a közgyűlés ajtaján. Sőt ha kell az autobuszokat is megveszik. Vasárnap jött a *Siemens* művek képviselője s tárgyalt az érdekekkel. A városházán járt újságírók természetesen erről az érdekes látogatásról értesítést nem kaptak.

Stromszky Sándor a mai nap már el is utazott s így a csendes mozgást ki venné észre ha mi meg nem ismételnők amit már tavaly júniusban elmondottunk.

Szörnyen csalódnak azok, kik ily módon akarnak Aradnak bevilágítani. Ért ez a város a közlekedéshez, még pedig alaposan. Mert a

gyakorlat mesterré tette s tudja, hogy mit jelent a lóvasut koncessziójának meghosszabbítása, ha ilyen tetszetős fregoliadakép jelenik is meg Aradon.

Ez az ügy, mely annyiszor hajótörést szenvedett már a törvényhatósági bizottság józan-ságán, ismét jelentkezik. Szó sincs róla, örömmel üdvözljük a *Schuckert*-műveket, ha villamos telepet építenek Aradon és ha olesón szállítják a villamos áramot, a város bizonyára hálas is lesz irántuk a polgárság nevében. Megvásárolhatják az autobuszokat, ez ellen sem lesz senkinek kifogása és ha a lóvasut boldog tulajdonosának mondhatják magukat, akkor mindenki szerencsekívánatait fogja kifejezni. De azt az egyet azt hisszük, minden prófétai képesség nélkül megjósolhatjuk, hogy a lóvasut koncessziójának meghosszabbítását Arad törvényhatósági bizottsága senkinek meg nem adja, ha akármilyen szövevényes tervekkel jön is eléje!

Nagy Sándor dr. az adóreform ellen.

A függetlenségi párt értekezlete.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, január 18.

A függetlenségi párt ma este népes értekezletet tartott a Royal-klubban, amelyen az adóreform került megvitatás alá. A pártértekezletről, melyen többek között *Nagy Sándor dr.* nagy-laki képviselő is felszólalt, fővárosi tudósítónk a következőkben számol be:

A törvénytervezetet *Hoitsy Pál* ismertette és elfogadásra ajánlotta. Utána *Nagy Sándor dr.* emelkedett szólásra, aki a szakkörökben is feltűnést keltett, következő beszédben bírálta a javaslatot:

— Elismerem, hogy a javaslat nagy conceptióju, mindazonáltal jelenlegi alakjában elfogadhatatlannak tartom. A pénzügyi bizottság, bár javított a javaslat némely részén, de sokat rontott is rajta. Kifogásolom, hogy a javaslat nem lép a contingentálás útjára. Fenn kell tartani a reformnak ama eredeti rendelkezését, hogy maximaliter kétszáz millióban contingentáltassék az egyenes állami adók összege. Kifogásolom, hogy a reform nem fektet súlyt arra nézve, hogy valamikor Magyarországon is az egyedüli modern adórendszer, a tisztajövedelmi adón alapuló adórendszer lépjen életbe. A helyett azt látom, hogy a reform a hozadéki adó kulcsának leszállítása helyett a hozadéki adókat erősebben, mint valaha félélesztzi, noha ezeknek a tudomány mai álláspontja szerint nem a valódi jövedelem, hanem az átlagok és a suppositiók képezik az alapját, amelyek után a hozadéki adókat kivetik. A jövedelmi adó aránytalanságai a reform után sem szűnnek meg. A III. osztályu kereseti adónál elfogadom a huszonhat milliós adókontingenst. A pénzügyminiszter téved, amidőn az 1906. évi abnormis adóketést veszi alapul. Az általános jövedelmi adó contingentálása is igazságtalan, mert az 1906-os adóketéshez irányzódik. A jövedelem mai megállapítását sem helyeslem. A jövedelem értelmezésénél sokkal szigorúbbak a mi törvényeink, mint a külföldiek. A javaslatot mindazonáltal örömmel üdvözlöm, mert behozta az egyedüli igazságos jövedelmi adót, ami egymaga is óriási haladás. Nem tállom azonban meg a törvényjavaslatban annak garanciáját, hogy ez tényleg adóemelést fog eredményezni.

A vitában még sok képviselő vett részt s végül *Wekerle* emelkedett szólásra, aki reflektált az előadottakra.

A miniszterelnök kijelentette, hogy nézete szerint a javaslat úgy gazdasági, mint socialis szempontokból elmegy addig a végső határig, ameddig csak mehet. A reformnál igyekezett megvalósítani az adózás arányosságának és a teherviselés egyenlőségének elvét. Kijelenti, hogy a tőkekamatadó reformjánál magasabb gazdasági szempontok vezérelték, amidőn ennek kulcsát öt százalékra óhajtja leszállítani, holott a pénzügyi bizottság a 10%-os kulcsot javasolja. Ezt a kérdést nyitnak tekinti. A kereseti adót a javaslat öt százalékra szállítja le. Főleg azért lármáznak, mert ezután utána fognak ennek járni, de főleg csak a nagy vállalatoknál, ahol ez helyes és igazságos. A kis emberekre a javaslat nagy figyelemmel lesz. Kijelenti, hogy hajlandó a contingentálást elfogadni és pedig úgy, hogy a kontingens egyelőre a mai adóösszeg legyen két százalék hozzáadásával. Tarthatatlannak mondja azt a kijelentést, hogy a kereskedők fogják a földbirtok terheit viselni. Az egész ipar és kereskedelem tizenöt millió adóterhet visel s így tulságos megterhelhetésről nem lehet beszélni. Kijelenti, hogy a 21. §., az u. n. szegényszakasz megszavazását nyit kérdésnek hagyja.

Ez a szegényszakasz arról szól, hogy azokra az intézekre nézve, amelyek a rendesnél több kamatot szednek, az adókulcs felemeltessék.

Kéri végül a javaslat elfogadását, ami az indítványok elfogadásával együtt meg is történt.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Kedd: *Othello*, opera. (A bérlet).
Szerda: *Szerelmeskedés*, szinmű. (B bérlet).
Csütörtök: *Orpheusz az alvilágban*, operett. (C bérlet).
Péntek: *Visszatérés Jeruzsálemből*, szinmű. Beutató előadás.
Szombat: *Visszatérés Jeruzsálemből*, szinmű. (B bérlet).

* *Othello* — harmadszor. Holnap kerül színre harmadszor *Verdi* hatalmas dalműve, az *Othello*, amelyet a múlt héten óriási sikerrel mutatnak be az aradi színpadon, minden vidéki színházat megelőzve. A szereplők ugyanazok, mint a premiéren.

* *Visszatérés Jeruzsálemből*. Pénteken lesz a premiérje *Maurice Donnay* sokat emlegetett és vitát keltő szinművének, amelynek a címe *Visszatérés Jeruzsálemből*. A szereposztás elsőrangú.

(*) *Polgár karikatúrai*. *Poll Hugó* komoly művésze után ezuttal a könnyebb rajzművészet lesz képviselve az aradi tárlaton. Polgárnak a fővárosi képes és vicclapok ismert rajzolójának mintegy hatvan képből álló gyűjteményét tekintheti meg Arad közönsége. Rengeteg karikatúra (politikai és társadalmi) és sok színes pasztell-kép női fejtanulmányok, tájképek szerepelnek a tárlaton. Polgár karikatúráiról nem sok mondani valónk van. Ötletes, megrajzolt kép valamennyi, amiről különben majd a közönség is meggyőződhetik.

* *Swárdström*-quartett hangversenyére már a mai napig is a jegyek háromnegyed részére előjegyzés történt, különben pedig az elsőrangú helyek már majdnem mind tefoglaltak. A kevés számú jegyre még előjegyzést elfogad *Weisz Leó* könyvkereskedése.

* Az *Idő* című hetilap újabb száma érdekes tartalommal jelent meg. Vezetőcikket *Ráspoly*, verset *Kiss Menyhért*, tárcát *Ráskai Ferenc*, politikai karcolatot *Pakots József* írt a lapba. A *Krónikák* közt figyelemreméltó hozzászólásokat talál az olvasó a hét aktualis eseményeihez, míg a *Szezon* rovatban egy humoros apróságot. A tartalmat *Haraszthy Lajos* és *Komáromi-Katz Endre* cikke, azonkívül gazdaság közgazdasági és irodalom rovat egészíti ki. Az *Idő* felévre 6 koronaért rendelhető meg *Péterfi Gyula* szerkesztő-tulajdonos címén: Felső erdősor 32.

HIREK.

Az aradi utcai harc évfordulója.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18

Az aradi „Asztalos Sándor társaság, mint szoborbizottság” megalakulása óta eredményes munkálkodást fejtett ki az Aradon felállítandó Asztalos-szobor érdekében. Joggal mondhatni, hogy amióta a társaság e magasztos cél megvalósításán fáradozik, azóta Arad közönsége is nagyobb érdeklődést tanusít azok iránt, kik 1849. február 8-án megmentették Aradot. A társaság tagjai most nagy munkásságot fejtenek ki, mert már közeledik az aradi utcai harcnak hatvan éves évfordulója és ezt már egyszerű ünnepség keretében nem is lehetne megülni. Ezért lesz ez évforduló ünnepének megtartása nagyszabású. A programot a rendező bizottság Magyary Ferenc elnök részvételével már nagyjából megállapította s az ezek feletti végleges döntés az e hó 19-én tartandó bizottsági gyűlésen fog bekövetkezni. Az ünnepély már így is fényesnek ígérkezik s előreláthatólag több részre fog oszlatni.

A nagy nap előestéjén egy helybeli zenekar a város fő utvonalan zenés takaródot tart, míg a következő nap reggelén a minoriták templomában ünnepi mise lesz. Utána az ótetmetőben lévő simál tartják meg az ünnepélyt, utána pedig a városháza tanácstermében gyűlnek össze a tagok díszközgyűlésre, melyen az ünnepi beszédet Varjassy Lajos polgármester, a társulat diszelnöke tartja. Este a színházban ünnepi előadást tartanak, melyet prólóg fog megelőzni. Színházi előadás után a társaság saját helyiségében tart ünnepélyt. E napra több fővárosi író és országgyűlési képviselő megígérte eljövételét s ha tekintetbe vesszük, hogy Arad s a szomszédos megyékből is többen jönnek el, úgy a nagyjelentőségű napon városunkban mozgalmas élet fog uralkodni.

— A király az ajkai katasztrófa áldozatainak.

Veszprémből jelentik: A királyi főudvarmesteri hivatal arról értesítette Veszprém vármegye főispánját, hogy ő felsége ötezer koronát adományozott magánpénztárából az ajkai bányakatasztrófiánál elpusztult hátramaradt családtagjai részére.

— Merénylet a fiumei kormányzó ellen.

Fiumé-ból jelentik: Ma este egy munkás ember, akit eddig azonban a legszorgosabb keresés dacára sem sikerült elfogni, merényletet követett el Nákó Sándor gróf fiumei kormányzó ellen. Nákó gróf ma délután automobilon kirándult Abbáziába, ahonnan este hat órákor tért vissza. A gépkocsin csak ő és Smerling nevű sofőrje ültek. Alig hagyták el Abbáziát, mikor a kantaridai határszélen az automobil közvetlen közelében revolverlövés dördült el. A sofőr megállította az autóbilit, amelyben a gróf halálra sápadtan állt. A golyók öt nem érték, a sofőrnek azonban bőrkabátját a jobb karján lyukasztották át. Smerling a fiumei rendőrségen azt mondta, hogy észrevette, amint a kantaridai vámház kerítése mellől egy sárga kabátba öltözött, munkás kinézésű ember ugrik fel, de azt hitte, hogy a gépkocsi ijesztette meg s azért egy kevéssé eltérítette az utból a gépet. Ez volt a szerencse. Ha ez még nem történik, akkor a kormányzót egyenesen a jól irányított revolver elé viszi. A fiumei rendőrség a legszélesebb körű nyomozást rendelte el.

— Mikszáth Kálmán betegsége.

Fővárosi tudósítónk jelenti: A nagybeteg Mikszáth Kálmán állapotában örvendetes fordulat következett el, mely a mai napon már állandónak

mondható. Kezelő orvosa, Farkas László udvari tanácsos, egyetemi tanár azt a reményét fejezte ki, hogy a beteg néhány nap múlva elhagyhatja ágyát, ha a betegség rendes lefolyását véletlen komplikációk nem zavarják. Ma is számosan érdeklődtek közéletünk kiválóságai közül Mikszáth Kálmán iránt.

— **Érdekességek a pénzüntézetek körül.** A jövő vasárnapal megkezdődik Aradon a *pénzüntézetek évadja*, a közgyűlési vasárnapok. A küszöbön álló pénzüntézeti közgyűlésekkel kapcsolatosan két érdekes esemény hírét vesszük. Az egyik az *Aradi Ipar- és Népbank* igazgatóságában történt változás. A bank igazgatóságának egyik régi, érdemes tagja, *Reicher Ferenc*, egészségi állapotára való tekintettel a tisztségéről lemondott. Az igazgatóság a január 31-én tartandó közgyűlés napirendjére kitűzte e lemondást, s azzal kapcsolatosan a megüresedett igazgatósági hely betöltését. Az igazgatóság a jelöltre nézve már megállapodott, de ezt csak az intézet választmányának ülése alkalmával fogják közölni. A másik az *Aradmegyei Takarékpénztár* osztalékára vonatkozik. Az aradi pénzforgalomhoz közel álló körökben pár nap óta azt beszélnek, hogy az Aradmegyei Takarékpénztár az 1908. év után *tíz koronával nagyobb osztalékot fog adni*, mint az előző évben. Ez a hír annál érdekesebb, mert az Aradmegyei Takarékpénztár, amint tudvalévő, évek hossza sora óta nem változtatott osztalékán. A hír felől bizonyosságot nem lehetett szerezni, annál kevésbé, mert értesülésünk szerint az igazgatóság hivatalosan még nem foglalkozott az osztalék kérdésével. Annyi azonban tény, hogy az Aradmegyei Takarékpénztár részvényeit e hírek hatása alatt *drágábban* keresték és vették.

— **Királyi kegyelem egy újságírónak.** Budapestről írják: *Salusinszky Imre* kitűnő kollégánkat a *Budapest* helyettes szerkesztőjét négy év előtt sajtóvétségért három havi államfogházra ítélte az esküdtbiróság. *Salusinszky* december hónapban kezdte meg büntetését a váci államfogházban. Ekkor *Günther Antal* igazságügyminiszter előterjesztésére a kormány ő felségének kegyelemre ajánlotta. *Salusinszky* a királyi kegyelmet megkapta és hétfőn elhagyta a váci államfogházat.

— **Sulyos operáció.** Megirtuk, hogy az aradi lovagló-iskolába vezényelt *Wallenstein Hugó* gróf huszárhadnagy oly szerencsétlenül bukott le néhány nappal ezelőtt a lováról, hogy kezén sulyos sérüléseket szenvedett. A hadnagyot Budapestre szállították a 17. számú helyőrségi kórházba s mint értesülünk állapota válságosra fordult. Orvosai tanácsára holnap műtétet végeznek rajta, melynek sikerétől függ, vajjon a fiatal katonatiszt testi épességét visszanyeri-e?

— **Affér Rozsnyai—Hoske Kálmán** miatt. Irunk arról az utcai inzultusról, amely Rozsnyai Hoske Kálmán nagyváradai szereplése miatt keletkezett *Szirmay* Odön, a *Szabadság* szerkesztője és *Nagy Mihály* hírlapíró között. Az ügyre vonatkozóan most a következő nyilatkozat közlésére kértük föl bennünket:

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! B. lapjában a nagyváradai botrányról egy igazán tendenciózusan elferdített tudósítás jelent meg. Mivel nagy súlyt helyezünk arra hogy ez a dolog az *Aradi Közlönyben* az igazsághoz hiven jelenjék meg — kollégialis szeretettel kérjük szerkesztő urat, hogy a tényállást a következőkben legyen szives rektifikálni:

Szirmay Odön, a *Szabadság* szerkesztője egy fél éve már tervszerű hajszát indított több újságíró társa ellen. Legutóbb is két nagyváradai szerkesztőt minden igaz ok nélkül megvádolt a kávéházban. A napokban a „Holnap” irodalmi társaságról, amelynek *Nagy Mihály*

hírlapíró is tagja, azt írta, hogy közbotrányokat okoz működésével. E kijelentést *Nagy Mihály* magára nézve sértőnek találta és megkérdezte a Bémer-téren *Szirmay* tól, hogy miért terjeszt róla és társairól kompromittáló dolgokat. Felelet helyett *Szirmay* mellbe vágta *Nagy Mihályt*, aki erre pofonvágtá *Szirmayt* és letépte a földre. A földön fetregő szerkesztőt megrugdalta és megpofozta. A verekedésnek rendőr vetett véget. Ez az igazság. Soraink közlését tisztelettel kérjük.

Nagyvárad, 1909. jan. 17.

Nagy Mihály és a *Holnap*-társaság tagjai.

Különb mint értesülünk *Szirmay* Odön lovagias utra terelte az ügyet és provokálta *Nagy Mihályt*.

— **Bojkott Esterházy herceg ellen.** *Sopronból* jelentik: Hőfővárosi közönségben tegnap este *Bergmann Antal* hercegségi fővadász alakján és ajtáján több ízben belöttek, anélkül azonban, hogy a golyók találtak volna. A község lakossága nagyon haragszik *Bergmannra* az üregi nyulak tenyésztése és kártételei miatt. — E miatt tagadta meg a község azt is, hogy vadászterületét ismét *Esterházy Miklós* hercegnek adja bérbe. — Ez ügy a közgyűlési bíróság döntése elé kerül, mert a herceg panasz tárgyává tette a vármegyének e tárgyban kelt határozatát. A község azonban nem akarja bevárni ügyének igazságos elintézését, hanem maga bíraskodik és a hercegi fővadász életére tör. Nem tegnap este történt ellene a merénylet először, mert már a múlt héten is rálőttek az esti sötétben és ekkor a golyó a karját furta át. A főszolgabíró jelentette ma az esetet az alispánnak, egyúttal azt is tudtára adván, hogy a község előjárósága nem akar a nyomozásnál segíteni a csendőrségnek. Erre az alispán intézkedett, hogy a főszolgabíró nyomban a helyszínére menjen és ha az előjáróság a legkisebb ellenállást tanúsítaná, függessze fel azt a hivatalától. Az eset a vármegyházán érthető feltűnést keltett.

— **Házasság.** *Hegedűs Lipót* hátszegi kir. aljárásbíró, vasárnap délután 1/2 órákor tartotta esküvőjét *Klein Margit* kisasszonnyal, *Klein Armin* aradi kereskedő leányával.

— **Zsidó lány és cigányprimás.** A mi ta a tüzes szemű, barna képű cigányprimások hercegnöket szöktetnek meg és vesznek nőül, azóta nem is megy szenczió számba a primás urak szerencséje. De azért *Obecsén* másról sem beszélnek most a bodros fürtű leányok, az üde menyecskék, no meg az észülő, de fiatal szívű asszonyok, mint arról az eljegyzésről, amely e héten történt.

Az *obecsei* jónévű cigányzenekarnak ügyes kezű primása, *Rácz Pál* eljegyezte *Kálmán Mariska* gyönyörű szép zsidóleányt.

A büvös szemű, piros ajku zsidóleányt addig nézte-nézte a fiatal primás, oly vonzóan játszotta el érzelmeit a *hegedűn*, hogy azt a szép leány észrevette, majd viszonozta és hogy a két fiatal szív megértette egymást, most egymásé is lesznek.

— **A fakerti zendülés.** Az 1908. évi október hó 20-iki fakerti bucsu alkalmával történt vérengzés ügyében az aradi kir. törvényszék részéről a törvényszéki vizsgáló bíró és *Sommer Nándor* törvényszéki jegyző a fakerti község-házán e hó 14. és 15-én vizsgálatot tartott. A kihallgatott résztvevők száma 35. Ezzel a kihallgatással a vérengzés ügyében a vizsgálat teljes befejezést nyert s így a főtárgyalást legközelebb megtartják.

— **Kettős öngyilkosság.** A csálai erdőben szombat este tíz órákor az erdőn keresztül vonuló pécskai csendőrök két halottra bukkant. Egy férfi és egy nő feküdtek átlőtt szívvel az erdő haván. A megindított vizsgálat megállapította, hogy a férfi *Bene Ádám* tizennyolc esztendő cipészsegéd, a nő *Mitru János* bérkocsis felesége. Öngyilkosságot követtek el közös akarattal. A kihült holttestek mellett egy papírszeletet találtak, melyre csak annyi volt írva, hogy közös ellátározással mentek a halálba. A cipészsegéd hosszabb idő óta udvarolt

a férjes asszonynak, aki viszonzta a szerelmét. A férj tudott ugyan arról, hogy a felesége udvaroltat magának, s emiatt több ízben veszekedés is volt a házaspár között. Az asszony ott akarta hagyni a férjét, de ez halálni sem akart a válásról. A szerencsétlen ember imádta feleségét, aki bámulatosan szép asszony volt. Végre is Mitru kénytelen volt beletnyugodni a sorsába. Szenvedett, mert tudta, hogy amíg ő távol van hazulról, az asszony vendégségbe fogadja a szomszédban lakó cipészsegédet, de az utóbbi időben már nem is mert szólni, mert attól tartott, hogy a felesége beváltja többször hangoztatott fenyegetését és öngyilkosságot fog elkövetni. Az asszony azonban nem tudott megbárkozni azzal a gondolatával, hogy egy olyan férfi mellett éljen, akit gyűlöl. Szerelmesével megállapodtak abban, hogy ha már nem lehetnek egymásé az életben, hát legalább együtt halnak meg. Tegnapelőtt délután öt órá felé azután mindketten kimentek a családi erdőbe, ahol végrehajtották végzetes elhatározásukat. Temetésük ma délután volt az alsó temető halottas házából.

— **Munkásképző előadás.** Az Aradi Nemzeti Szövetség vasárnap délután tartotta meg hetedik szórakoztató előadását, amelyen, ugyanint az eddigiekben, szépszámu közönség vett részt. Az előadás megnyitójául Matyó Sándor szavalta el „Rákóczi bucsuja” című költeményt, míg utána Ungár Miksa kedveskedett a közönségnek Arany János „Koldus ének” című versének elszavalásával. Hazánkban egyik festői vidékén tovaömlő folyójáról: a Vág-ról és onnek völgyéről tartott előadást Berecz Károly tanár, míg a képeket Matusik Márton tanár vetítette. Ugy az ügyes előadást, mint a vetítést zajosan megtapsolták a jelenlévők.

— **Az aradi szocialisták népgyűlése.** A szociáldemokrata párt tegnap délután a Velence kávéház helyiségében népgyűlést tartott. A hatóság képviselőiben Mikes Gábor dr. volt jelen. A gyűlésen Farga Ferenc párttitkár, Horváth Kálmán beszélt a kormány működéséről oly modorban, hogy a rendőrtisztviselő több ízben félbeszakította a szónokokat. A népgyűlés végül kimondotta, hogy megalakítják Aradon a munkások szabadszervezeit.

— **Bolthelyiségek a Weitzer-utcai iskola telkén.** A legutóbbi közgyűlés határozatának megfelelően a tanács a Weitzer-utcai leányiskola átalakítására utasította a mérnöki hivatalt. A költségvetés szerint az iskolaépület restaurációja harminnégyezer koronába kerül, s a munkát a február havi közgyűlés fogja pályázat útján kiadni. Ezzel egyidejűleg elkészíti a mérnöki hivatal az iskolatelek utcai frvntjára emelendő bérház terveit is. A tanács, — mint azt az Aradi Közlöny megírta — azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a bérházat a városi tisztviselői nyugdíjalap vagyonaiból építteti, amely ezáltal nagyobb jövedelemhez jut, s a város közönsége évről-évre kevesebbet fogja pótolni a hiányokat, mint amennyivel eddig kellett. A ház földszintjére hét üzlethelyiség van tervezve, míg az első emeleten a zenéde kap megfelelő elhelyezést.

— **Mennyi ruha kell egy asszonynak?** Bizony nagy kérdés ez. S e fontos kérdésre elég érdekesen felel d. Orchamps báróné. Az asszonyi titok című most megjelent francia könyvében. A báróné szerint egy asszonynak egy szezonra legalább két ruhára van szüksége. Először egy délelőtti toilettre. Ez úgy kell, mint a „mindennapi kenyér”. Ez a ruha ne legyen díszes, hanem egyszerű, hogy mindenhol meg lehessen benne jelenni. A második életszükséglet a szövetruha, mely ünnepies alkalmakkor is hordható, de mégsem oly szertartásos, mint a selyem- vagy bársonyruha. Jó, hogyha van még egy selyem-, esetleg bársonyruha is, de ez azután elsőrangú szabó alkotása legyen. A nyárra okvetlenül szükséges a vázonruha. Eddig tart ama ruhák rendje, melyeket egy művelt nő se nélkülözhet, nem számítva persze a mellékes ruhákat, mint amilyenek a házi- és dolgozó-ruha. Az igazán uri nő természetesen okvetlenül tart magának egy diner- és egy

estélyi-öltözetet, de ez se mindenkire kötelező. De akármennyi ruhája legyen is az asszonynak, sohase tévessze szem elől, hogy minden ruhának megvan a maga rendeltetése és másra használni nem szabad. A délelőtti ruhát csak délelőtt hordják, de lehet minden oly sétához is fölvenni, melyet egészségi okból tesznek. Látogatást is lehet tenni benne, de ily esetben csak jó barátához szabad benne elmenni, akkor is csak úgy, ha bizony tudjuk, hogy senki más nem lesz ott. A szövetruha mindig hordható. Ünnepies látogatásra selyem- vagy bársonyruhát kell fölvenni. A kivágott ruhát csak nagy ebédre s estélyekre szabad fölvenni. Színházba utcai ruha hordható, kivéven persze az operát, hová csak kivágott ruhában szabad elmenni. Az itt felsorolt ruhákön kívül még vagy feltucat blúza legyen az asszonynak. Eddig a szép báróné. Csak azt felejtí el megírni, honnan vegye a legtöbb család ennyi tömémentelen ruhára az aprópénzt?

— **A visszaküldött ajándék.** Nagyváradról jelentik: Az elmekórházban Puskás Sándor elmebeteg faragványt készített a császárjubiléum alkalmából, s ezt a kis munkát az ő kivánságára felküldték a belügyminiszter útján ajándékolni a királyhoz. — A belügyminiszter tegnap visszaküldte Puskás Sándor ajándékát azzal, hogy művészi értéke nincs, s így őfelségéhez eljuttatni nem lehet.

— **Hivatalvizsgálat az aradi munkás-pénztárban.** Az 1907. évi XIX. t.-c. 173. §-a rendelkezéséhez képest, az állami munkásbiztosítási hivatal az évenként megtartani kötelezett hivatalvizsgálat és vagyonkezelés megejtését elrendelte s ennek foganatosítása végett a központból érkezett Drexler Ignác miniszteri számvizsgáló és Vihely Lajos számtiszt, akik a pénztárban megjelentek s nyomban megkezdtek a pénztár rovanosolását.

— **Feloszlatott szakszervezet.** Marosvásárhelyről jelentik: Andrassy Gyula gróf belügyminiszter ma táviratilag utasította a marosvásárhelyi főkapitányt, hogy az ottani vas- és fémmunkások szakegyletét oszlassa fel.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi állami tanítóképző intézet ifjúsága hálás köszönetét nyilvánítja mindazoknak, kik jóakaró támogatásukkal hangversenyük anyagi célját megvalósítani szívesek voltak. Különösen Károlyi Gyula gróf, Lakatos Ottó, Neszner Aladár, Neuman Dániel, Neuman Samu, Varjassy Arpád és az aradi tanintézetek vezetőségeinek érdeklődése és támogatása hatott lelkesítőleg az ifjúságra. Felülfizettek a következők: Abrey L. igazgató, Adler A., Arnold J., Baki K., Balázs F., Becker V., Bodnár M., Borsos B. dr., Breiner Zs., Burger F., Burián J. igazgató, Csenka A., Deutsch S., Dörner P., Donáth I. min. tan., Fritz F., Fazekas dr., Guta J. igazgató, Gyarmathy J., Hegyi A., Hoffmann S., Joób G., Juhász F., Kherer K., Keszler K., Koncsik S., Kristofcsák Gy. főesperes, Kruppa K., Lautner M., Láng M. igazgató, Leichter L., Leitner E. dr., Lövinger M., Mathiász O., Matusik O., Miskovics I., Nagy K., Neubauer M., Pareán J., Pinter L., Réthy Ö., Rossy P., S. K., Sári F., Singer S. dr., Schwarz S., Szentpéteri iskola tanítótestülete, Szilágyi S., Szöllösi I. özv. Takácsy S.-né, Tévan István, Tolnai L. dr., Valkányi R., Velti Gy., Veszelszky Gy., Wágner A., Wágner J.

— **Arad a mezőgazdasági kamarák ellen.** A gazdatársadalom kivánságára Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter törvénytervezetet készített a mezőgazdasági kamarákról, melyet a gazdák egyik újabb érdekképviselői akar megteremteni. A tervezetet megküldötte valamennyi törvényhatóságnak, abból a célból, hogy arról véleményt mondjanak. Arad város gazdasági széke ma délelőtt tartott ülésében foglalkozott a tervezettel s egyhangulag kimondotta, hogy a gazdasági kamarákat szükségtelen megalakítani, mert részint újabb terhet ró a gazdákra s részint a ma is létező gazdasági egyesületek teljesen elvégzik azt a feladatot, melyeket a kamarák ügykörébe utal a törvénytervezet.

— **Leiningen emléke.** Borosjenőről jelentik: A Leiningen emlékmű bizottság tegnap tartotta meg alakuló ülését Borosjenőn. Az ülésen Borsos Géza fő-

szolgabíró elnökelt, aki a megjelentek üdvözlése után felkérte a bizottságot, hogy mindenképp kimondva a megalakulást, a további teendők felől tanácskozzék. Strasser Péter, Sorbán Kornél dr., Gyarmathy Ernő dr., Csillag Ignác dr., László Gyula dr. és Hunyár Algernon felszólalásai után a bizottság kimondotta, hogy „Leiningen Ernő emlékmű-bizottság” címen megalakul és a tisztikart a következőképp állapította meg. Védnök: báró Solymosy Lajos. Gyvezető-elnök: Borsos Géza. Társelnökök: Sorbán Kornél dr., Papp Takács István, Csillag Ignác dr. Titkárok: Hunyár Algernon, Schwiegl Gyula, Burghart Jenő. Pénztáros: Krizsán János. A bizottság tagjai: Márton Ede, Strausz Gyula, Kleindl Mátyás, Ungár Jenő, László Gyula dr., Papp Takács István, Gyarmathy Ernő dr., Sorbán Kornél, Karton Aladár, Georgia János, Jakab György, Marián György, Krisán Tódor, Vleik Miklós, Miklós Odön, Baul Demeter, Strasser Péter, Káldy Gyula dr., Petkovics István, Székely Ferenc, Fekete Sándor, Sugár Vilmos, Scheer Lajos, Kámer Adám, Diószegi Győző dr., Csapó György, Diószegi László, Molitorisz Akos, Szlovák Iván, Rác Kelemen, Pataki József, Argyelán János, Sandrik Károly, Znorovszki Ferenc, Koczka Antal, Hajdu Sándor, Kinzig Ferenc, Georgia János, Mérő Samu dr., Fejér György, Hunyár Algernon, Fülöp Gy. Géza dr., Burghart Jenő, Nagy Lajos, Schwiegl Gyula. Ezután megbizta a bizottság a titkárt, hogy a gyűjtőív elé csatolt felhívás tervezetét, továbbá a belügyminiszterhez a gyűjtési engedély, a kereskedelemügyi miniszterhez a portómentességi kedvezmény iránti kérvényeket elkészítve, azt a legközelebbi összehívandó bizottsági ülésnek mutassa be. Borsos Géza főszolgabíró ügyvezető elnök ezután a bizottság ülését berekesztette.

— **Tolvaj vendég.** A rendőrségnél ma Panta Magdolna feljelentést tett ismeretlen tolvaj ellen, aki tegnap este szobájában tartózkodott s míg ő egy pillanatra távozott, az éjjeli szekrényből négyszáz korona értékű gyémántkövel díszített melltűjét ellopta. A lopást csak reggel vette észre s a tolvajnak elég ideje volt a lopott tárgyat elhelyezésére. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Betörés.** Hódmezővásárhelyről ma telefon útján azt jelentették az aradi rendőrségnek, hogy ott Dániel Andor vegyeskereskedésében az éjjel betörők jártak, akik háromszáz korona készpénzt, továbbá hatszáz korona értékű váltó- és levélbélyeget, valamint váltó őr-lapokat loptak el.

— **Birtokváltások.** A napokban Aradon a következő birtokváltások történtek: Hegedüs Gergely és neje eladják az aradi 158. sz. tjkvben felvett Radnai-ut 13-a. sz. házat 6400 koronáért Getse Károlyné Nonner Mária-nak. — Kitta László és neje eladják az aradi 7000 sz. tjkvben felvett kurticsi-ut 25. sz. házat 2000 koronáért Fábán Imre és nejének. — Aradi I. takarékpénztár eladja az aradi 1200 sz. tjkvben felvett Beresényi Miklós-utca 50. sz. házat 1300 koronáért Widlovics Izidornak. — Pozsonyi Sándor és tulajdonos társai eladják az aradi 2125. sz. tjkvben felvett György-utca 78. sz. házat 1600 koronáért Vancsó János és nejének. — Otyis Illés eladja az aradi 3786. sz. tjkvben felvett szántót 1400 koronáért Tyirityán Györgynek. — Szabó László és neje eladják az aradi 1417. sz. tjkvben felvett Csutora-utca 1. sz. házat 2400 koronáért Muszkan Demeternek. — Tüzesi Miklós eladja az aradi 2499. sz. tjkvben felvett Demeter-utca 64. sz. házat 13000 koronáért Szabó Mihály dr.-nak. — Engel Gyula ajándékba adja az aradi 13966. sz. tjkvben felvett Kelemen-tér 7. sz. házat kiskoru Klein Margitnak. Pardi Károlyné eladja az aradi 6003. sz. tjkvben felvett Választó-utca 57a. sz. házat 4300 koronáért Szöllösi Ödönnek. — Weisz Lajos és neje eladják az aradi 6490. sz. tjkvben felvett Demeter-utca 28b. sz. házat 7400 koronáért Oláh Imre és nejének.

— **Hol készül modern fénykép?** Korszerű modern fényképek elősmert legjobb hírű műterme, Kossak cs. és kir. udv. és kamara-fényképésznl. (Weitzer J.-u. 3. sz.) 541

— **Likör aromák kitünő likörök előállítására;** — házilag — Vojtek és Weisznl. 171

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A gyoroki kaszinó-egylet vasárnap délután 4 órakor tartotta rendes évi tisztújító-közyűlését. A megejtett választáson elnöké: Hunyadi László ref. lelkész, alelnöké: Raskó Sándor esperes, háznagygyá: Kone Benő birtokost, jegyzővé: Lázár Pál igazgatót, pénztárossá: Hoffmann Károlyt, könyvtárossá: Rezik Albert tanítót választották meg. A választmány tagjai: Kaufmann Jakab borkereskedő, Kaufmann Lajos borkereskedő, Klein Béla dr. orvos, Kovacsérvits György jegyző, Montia György jegyző és Tabajdi Gyula jegyző.

TÖRVENYKEZÉS.

A képviselőház teremszolgái.

— A pörvesztes kincstár. —
— Távirati tudósítás. —

Arad, január 14.

Politikai hátterű pörben hozott most ítéletet a budapesti polgári törvényszék. Mint emlékeztetés, az 1904. évben Tisza István a házszabálymódosító javaslata tárgyalása alkalmából hatalmas növésű, ugynevezett atléta teremszolgákat alkalmazott, hogy a tuhangos ellenzéki képviselőket kivezettesse. Azok a teremszolgák, az ugynevezett darabontok összesen 6590 koronát kaptak rövid passzív szereplésükért, amely voltaképpen abból állott, hogy az ellenzék tagjai kiverték őket a képviselőházból.

A kiutalt 6590 korona miatt pör indult meg Csávossy Béla ellen, aki akkor háznagya volt a képviselőháznak.

Perezel Dezső képviselőházi elnök 1904. november 15-én a képviselőház céljaira negyven tagból álló teremszolga személyzetet alkalmazott és ennek illetményei fejében a Ház pénztárából 31826 korona 60 fillért utalványozott ki anélkül, hogy erre a gazdasági bizottság engedélyét előre kieszközölte volna. Ezen összegből Perezel Dezső házelnök utasítására Csávossy Béla, mint akkori háznagy 6590 koronát fizetett ki a teremszolgák ruháira és egyéb költségeire. Csávossy az általa kifizetett összegekről az elnöknek annak idején nyomban elszámolt, Perezel Dezső elnök az elszámolást tudomásul is vette.

Ennek dacára a képviselőház a kincstári jogügyi igazgatóságot arra utasította, hogy Perezel Dezső és Csávossy Béla háznagy ellen is egyidejűleg indítson pert.

A pör folyamán a kir. kincstár jogügyi igazgatósága a képviselőháznak a per letételét javasolta Csávossy Bélával szemben, de az igazságügyi bizottság javaslata alapján a képviselőház a kincstári jogügyi igazgatóságot a per folytatására utasította. A törvényszék most az államkincstárt a perrel elutasította és a költségek viselésére kötelezte.

A törvényszék ítéletének indokolása az, hogy Csávossy annak idején az elnöknek elszámolását benyújtotta, az elnök az elszámolást elfogadta és így újabb elszámolásra nem kötelezhető.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, január 18.

Szilárd. 5-10 fillérrel magasabb árak.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Deli zárlat	2 órai zárlat
Buza áprilisra	12.61—12.62	12.65—12.66
Tengeri májusra	7.27—7.28	7.25—7.26
Rózsa áprilisra	10.—10.01	10.02—10.03
Zab áprilisra	8.52—8.53	8.50—8.51
Buza 1909 októberre	10.78—10.79	10.76—10.77
Rózsa októberre	9.01—9.02	9.01—9.02

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 18. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közep páronként 400—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 120—122 fillérig; fiatal közep páronként 351—320 kilogrammig terjedő súlyban 122—123 fillérig; könnyű páronként 230 kilogrammig terjedő súlyban 122—123 fillérig.

Szertiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közep páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Sertéslétszám: Január hó 14. napján volt készlet 22529 darab, január 15. napján felhajtott 47 darab, január 15. napján elszállított 131 darab, január 16. napjára maradt készletben 22743 darab.

A hízott sertés üzlet irányzata: kellemesebb.

A makacs meghülest

és köhögést gyorsan enyhíti a SCOTT-féle Emulsio.

A Scott-féle Emulsio

Az Emulsio vasárnaponként a SCOTT-féle módszerrel készült — a hízott sertés — a hízott sertés — a hízott sertés.

anyira kellemes ízű, hogy azok, akik nem bírják el a közönséges csukamájolaj ízét, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a

SCOTT-féle Emulsio-val.

Azonkívül a SCOTT-féle Emulsio sokkal jobb hatású az egészségre. 600d

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban.

IDEGENEK ARADON.

— Január 19. —

Fehér Kereszt szálloda. Lévay Gergelyné magánzóné Debrecen. — Heimann Ferenc kereskedő Budapest. — Stecbak Sándor utazó Bécs. — Eisenstetter Adolf utazó Bécs. — Szilvási Aurél dr. ügyvéd Szigetváralja — Zsigmond Kálmán aljegyző Agris. — Marinkovics Mihály községyi jegyző Agris. — Weinberger Károly utazó Bécs. — Stauberger Jenő utazó Miskolc. — Mihelbach József utazó Budapest. — Seidler Samu utazó Bécs. — Fischer Károly utazó Bécs. — Braun Arnold utazó Bécs.

Központi szálloda. Stern János utazó Budapest. — Tóth János kereskedő Budapest. — Ungar Manó utazó Budapest. — Vajda Armin kereskedő Páto. — Glück Henrik borkereskedő és leánya Világos. — Fehér Ignác utazó Bécs. — Nagy János utazó Budapest. — Lendvay Márk dr. orvos Körösbánya. — Csordás János dr. ügyvéd és neje Belényes. — Székely Béla hivatalnok Világos. — Fischer Marton utazó Budapest. — Eisler Betty tanítónő Nagyvárad. — Klein József utazó Budapest. — Rosner Béla könyvelő Budapest.

Vas szálloda. Giller Róbert óras Radna. — Glück József igazgató Budapest. — Horváth István gazdatiszt Törökkanizsa.

Pannonia szálloda. Fischer János könyvelő és neje Arad. — Braun J. Lajos szállító Békés. — Kovács Lajos hivatalnok Buttyin. — Csillag I. magánzó Budapest. — Nagy Lajos s. jegyző Nagyvárad. — Weisz Vilmos kereskedő Batta. — Szabó Béla kereskedő Kolozsvar. — Beck Béla ügyvédjelölt Orosháza. — Boros István csendőr járási-örmeister Bórosszebes. — Varga János csendőr járási-örmeister Nagyhalmagy.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1909. évi január hó 19-én:

A) bérlet.

A) bérlet.

Othello.

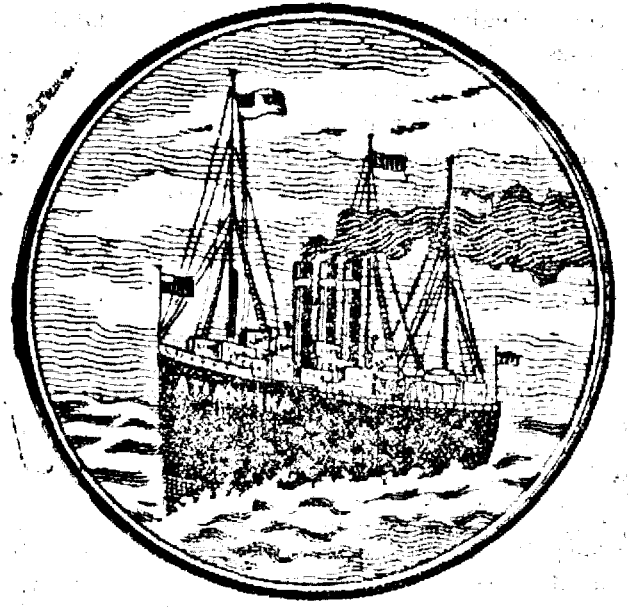
Nagy opera négy felvonásban. Irtó: Arigó Boito. Fordította: D. Radó Antal. Zenéjét szerzte: Verdi József.

SZEMÉLYEK:

Othello	Ferrari A.	Lojovics	Hunyady J.
Jago	Ladislav J.	Desdemona	Wissoczky V.
Cassio	Faludy K.	Emília	Zalay Margit

Kezdete este 7 óra fél órakor.

Mert az

Atlantika
kávé, tea, rum
speciális üzlet

Csak ott kapható

Püször és illatször káros szagát mentos

kávé, tea, rum.

A kirakatban működésben látható villanyüzemű kávépörkölőnkkel a nap minden szakában friss pörköles. Eladás nagyban és kicsinyben. — Vidéki megrendeléseket bérmentve szállítunk. 421

ATLANTIKA

Kávé és tea behozatal

Arad, Andrassy-tér 20. Fischer Eliz-palota.

Városi és megyei telefon 609.

Eladó 8 drb

4—11 éves, 162—167 cm. magas, nagyrészt telivér apától származó és részben Furioso XXIII. után vembes, igaz használatra alkalmas, megbízható

anyakancza

Gyika Eleménnél,

földbirtokos 593

Dezsánfalva p. Temes-Moraviczra.

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

3 korona kezdőfizetéses

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalnál

Schweier himzések újabb küldeménye, maradékok félárban.

Rosenblüh H. és Társa cég

értesíti a mélyen tisztelt közönséget, hogy az 1909. évre újlag, nagy elővételek folytán a már ismert **vászon és chiffon maradékokat** eladásra bocsátja példátlan **olcsó áron**, minden egyes méterért teljes garanciát vállalunk, **tartós és hibátlan árukért.**

1000 drb.

kész, varrás nélküli alsó lepedő,
hófehér, bőr erős, darabja

1 frt. 40.**Maradékok**

erős szálú pamut vászon 25 és 28 kr. **Irlandi** női ing és ágyneműre most 31 krajcár, ennek forgalmi ára különben 40 krajcár, vékony szálú legjobb és legszebb minőség most métere 33 krajcár 45 krajcár helyett.

Maradékok

chiffon és madapolan 27 krajcár, legjobb minőség mindenre alkalmas, 34 krajcár, végből vágva 45 krajcár.

Vidékre a maradékokból mintát küldünk, — az alsó lepedőből próba darabot, megnem felelő árukért a pénzt bármikor visszaadjuk.

271

Schweier himzések újabb küldeménye, maradékok félárban.

Szövet, barchet, flannell

és mindenféle téli áruk
remek választékban
Hoffmann Sándor

Arad, Színház-épület.
Vidékre mintákat készséggel küldök.

269 - 1909. kh.

Hirdetmény.

Novák Péter aradi lakos Óvár-
tér 10 sz. a. tűzifa telepén egy 6
ló erős benzín motorral hajtó tű-
zifa aprító és hasító gép felállítá-
sára telepengedély iránt folyamod-
ván, az 1884. XVII. t. c. 27. § a
értelmében a telep helyszíni tár-
gyalására határidőül folyó évi ja-
nuár hó 21-én d. e. 11 órájára ki-
tűztetik, amelyre az érdekeltek ez-
uton is meghívatnak azon észre-
vétellel, hogy a telep helyszíni és
tervrajza, valamint az üzem mód-

jának leírása a kapitányi hivatal
iparügyi osztályánál folyó évi ja-
nuár hó 21-ig mindenkor a hiva-
talos órák alatt betekinthesd és a
netáni észrevételek irásban ugyan-
ott, előszóval pedig a helyszíni
tárgyalás alkalmával megtehető, mert a
mennyiben ilyenek nem emittetnének, s ha
köztekintetek gátolag fel nem merülendnek, a
telep engedély az idézett törvény
10 §-a rendelkezéséhez képest ki-
fog adatni.

Arad, 1909. évi január 11-én.

SARLOTT, főkapitány.

Nagymennyiségű

plé-pánt és maculatura
jutányos áron
eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

„MOLLY“

törvényesen védve

a jelenkor legjobb kézfinomítója.

TAGADHATATLAN,

hogy a teljes szépség egyik főkéllé e a szép kéz, amit most már könnyen elérhetünk a

„MOLLY“

használatával, miután ezen kitűnő hatású és teljesen ártalmatlan szer még a leg-
elhanyagoltabb kezet is háromszori bedörzsölés után bársony simává és habfehérré teszi.

Egy üveg ára: 1 korona.

Kapható: **Vöröskereszt Drogéria**

ARAD, Weitzer János-utca 2.

Városi és megyei telefon 455.

Városi és megyei telefon 455.

A Kisjenői Takarékpénztár Részvénytársaság.

MEGHÍVÓ.

A Kisjenői Takarékpénztár Részvénytársaság

XXV. évi

rendes közgyűlése

folyó évi február hó 7-én délelőtt 10 és fél óraker fog az intézet helyiségekben megtartani, melyre a t. részvényes urakat tisztelettel meghívom.

A közgyűlés tárgyai:

- 1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság jelentése.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. Az évi zárszámla és mérleg előterjesztése és a felmentvény megadása.
5. A tiszta nyereség hova fordításáról szóló igazgatósági javaslat feletti határozat.
6. Az alapszabályok 144. § a b. pontjának módosítása.
7. Netáni indítványok az alapszabályok 38. §-a értelmében.
Kisjenő, 1909. január 17-én.

Czárán Márton, s. k.

társulati elnök.

Megjegyeztetik, hogy a részvényesek jogukat vagy személyesen, vagy törvényes képviselőik és meghatalmazott részvényesek által gyakorolhatják; továbbá, hogy a közgyűlésen az alapszabályok 45. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvényei a közgyűlést megelőzőleg 20 nappal előbb a társaság részvénykönyvében nevére irattak és a közgyűlés napjának délelőtti 9 óráig le nem járó szelvényeivel együtt a társaság pénztárnokánál letétettek, miről a pénztárnok és a napbiztos által térítvény adatik, mely igazolójegyet szolgál.

Az évi zármérleg, igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, valamint a közgyűlési meghívó az intézet helyiségében kifüggesztvén, az érdekeltek által bármikor is megtekinthető. 533

Table with 3 columns: Vagyon, Mérleg-számla, Teher. Rows include: Pénztár, Váltó, Jelzálog, Kötvény, Folyó számla, Postatakarékpénztár, Gíró-letét, Óvásdíj, Ingatlan, Alaptőke, Tartaléktőke, Külön tartaléktőke, Betét, Vizszeszámítások, Fel nem vett osztalék, Jótékonycél, Vegyesek, Átmeneti kamatok, Tiszta nyereség.

Kisjenő, 1908. december hó 31.

A könyvelésért:

Vály, s. k. Messzer Lipót, s. k. Toldy Lajos, s. k.
ig. alelnök. ig. elnök.

Csukay, s. k. Schillinger, s. k. Braun, s. k.
ig. tanácsos. ig. tanácsos. ig. tanácsos.

Ezen mérleg-számlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és azt mindenben helyesnek és rendben levőnek találtuk.

Kisjenő, 1909. január hó 16-án.

Dr. Glück Géza, s. k. Dávid József, s. k. Dr. Patkós Gábor, s. k.
felügy. biz. tag. felügy. biz. elnök. felügy. biz. tag.

Mann Vilmos, s. k.
felügy. biz. tag.

Table with 3 columns: Veszteség, Veszteség-nyereség-számla, Nyereség. Rows include: Költség, Napbiztosítási díj, Betét kamat, Betét kamatadó, Adó, Tiszti fizetések, Vizszesz. váltó-kamat, Tiszta nyereség, Váltó-kamat, Jelzálog kamat, Kötvény kamat, Folyó számla kamat, Ingatlan haszonber.

Kisjenő, 1908. december hó 31.

A könyvelésért:

Vály, s. k. Messzer Lipót, s. k. Toldy Lajos, s. k.
ig. alelnök. ig. elnök.

Csukay, s. k. Schillinger, s. k. Braun, s. k.
ig. tanácsos. ig. tanácsos. ig. tanácsos.

Ezen veszteség- és nyereség-számlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és azt mindenben helyesnek és rendben levőnek találtuk.

Kisjenő, 1909. január hó 16-án.

Dr. Glück Géza, s. k. Dávid József, s. k. Dr. Patkós Gábor, s. k.
felügy. biz. tag. felügy. biz. elnök. felügy. biz. tag.

Mann Vilmos, s. k.
felügy. biz. tag.

APRO HIRDETÉSEK.

2 kereskedosegéd

Akinek

ismerettség híján

Ácsoltárra, szelvényre, igazgatóságra, könyvelésre, segédre, íráspénzre, gazdasági tanácsra, ügyosztályra, kasszákra, kasszákra, gazdasági tanácsra, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzügyesre, házmesterre, stb.-re van szüksége.

Aki

bérbeadni kíván

szobát, lakást, vadászterületet, kocsit, lovat, halászatot, telket.

Aki

eladni kíván

szőlőt, szőlőterületet, bort, gyümölcsöt, gabonát, üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy

Aki

szolgálatot vállal vagy bérbevételek elvégzését vállalja

Aki

szolgálatot vállal

ARADI KÖZLÖNY

Kis hirdetés

rovatai használatra.

Üzleti könyvek:

strazák másolókönyvek stb. Irodai kellékek, írószerek, levélpapírok és ügyvédi nyomtatványok legkedvezőbb beszerzési forrása. Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedése. Játékkártyák árusítása. Ugyanott tanuló fiú és leány alkalmazást nyer. 262

Ugyes ügynökök

magas jutalék mellett felvételnek az Első Leánykiházasító Egylet m. sz. Gyermekek és Életbiztosító intézei aradi főügynökségénél. Színház-épület. 538

14-16 H. P. automobil

4 hengeres, 4 üléses, keveset használt, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 534

Májusra keresek

3 szobás lakást vagy magános házat bérbe a belváros közelében. Ajánlatok a kiadóhivatalba. „Kis család.” 524

kerestetik helybeli fűszernagykereskedésbe; csak olyanok adják le ajánlataikat „Szorgalmas” jelige alatt e lap kiadóhivatalába, akik nagykereskedésben már alkalmazva voltak és akik helyi ügynököknek is alkalmazhatók. 547

Eladó

Egy utcai emeletes ház legforgalmasabb utcában, jól jövedelmező amortizációs kölcsönrel, előnyös feltételek mellett azonnal eladó. Boczkó-utca 10. szám. Müller Ferenc, tulajdonos.

Keresek megvételre

Gáspár Ferenc Utazás a föld körül című 6 kötetes utazási művet. Ingusz I. és Fia könyvkereskedő, Arad

Javaszi búkköny és tavaszi buza

vetési célra kapható Nemess Géza cégnél. 554

Használt

ólom

megvételre kerestetik

186-1909. sz.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a m. kir. honvédelmi miniszterium által elrendelt lóosztályozás a folyó évben április hó 19-én és 20-ik napján fog megtartatni és pedig akként, hogy április hó 19-én a belváros, Sarkad és az Erzsébetváros részében levő lovak, április hó 20-án pedig Gáj, Sága külvarosokban és a tanyákon található lovak lesznek a nagyvásártéren működő vegyes bizottság előzetendők.

Arad szab. kir. város tanácsának 1909. évi január hó 9-én tartott üléséből.

A városi tanács

Advertisement for POROSZ KÖSZÉN MAGYAR KÖSZÉN KOKSZ (PIRSZÉN) blombázott székben, ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN házhoz szállítva legolcsóbban kapható ALTMANN EDE-nél Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán. Telefon 46. 431